

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2018

Aleš Trpík

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta
Katedra sociologie

Rezidenční spokojenost matek s dětmi na vybraných sídlištích v Hradci Králové
Bakalářská práce

Autor: Aleš Trpík

Studijní program: B6703 Sociologie

Studijní obor: Sociologie obecná a empirická

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: RNDr. Mgr. Lucie Vítková, Ph.D.

Hradec Králové, 2018

Zadání bakalářské práce

Autor: Aleš Trpík

Studium: F15BP0169

Studijní program: B6703 Sociologie

Studijní obor: Sociologie obecná a empirická

Název bakalářské práce: **Rezidenční spokojenost matek s dětmi na vybraných sídlištích v Hradci Králové**

Název bakalářské práce AJ: Residential satisfaction of mothers with children in selected housing estates in Hradec Králové

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Tématem bakalářské práce je rezidenční spokojenost matek, které aktuálně vychovávají alespoň jedno dítě a žijí na jednom ze dvou vybraných sídlišť v Hradci Králové. Cílem práce je hodnocení a komparace rezidenční spokojenosti matek na sídlišti Moravské Předměstí a na sídlišti Slezské Předměstí. Práce bude vycházet z teoretických východisek studia rezidenční spokojenosti a především problémů sídlištní výstavby. Předpokladem práce je také formulovat základní oblasti, které jsou typické pro každodenní život matek s dětmi. Tyto oblasti budou následně zkoumány. Data budou zajištěna pomocí dotazníkového šetření.

Čajánková, Daniela, Jiří Musil. 1984. Děti a sídliště. Praha: Výzkumný ústav výstavby a architektury. Horská, Pavla, Eduard Maur, Jiří Musil. 2002. Zrod velkoměsta. Urbanizace českých zemí a Evropa. Praha: Paseka. Musil, Jiří. 1985. Lidé a sídliště. Praha: Svoboda. Pacione, Michael. 2003. "Urban environmental quality and human wellbeing - a social geographical perspective." *Landscape and Urban Planning* 65 (1): 19-30. Špaček, Ondřej. 2012. "Česká panelová sídliště: faktory stability a budoucího vývoje." *Sociologický časopis* 48 (5): 965-988. Temelová, Jana, Jakub Novák, Martin Ouředníček, Petra Puldová. 2011. "Housing Estates in the Czech Republic after Socialism: Various Trajectories and Inner Differentiation." *Urban Studies* 48 (9): 1811-1834.

Garantující pracoviště: Katedra sociologie,
Filozofická fakulta

Vedoucí práce: RNDr. Mgr. Lucie Vítková, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 15.3.2017

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval (pod vedením své vedoucí bakalářské práce) samostatně a uvedl jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové, dne 27. 6. 2018

Anotace

Trpík, Aleš. 2018. *Rezidenční spokojenost matek s dětmi na vybraných sídlištích v Hradci Králové*. Hradec Králové: Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové. Bakalářská práce.

Tématem bakalářské práce je rezidenční spokojenost matek s dětmi, které žijí na jednom ze dvou zkoumaných sídlišť v Hradci Králové. Cílem práce je hodnocení a komparace rezidenční spokojenosti matek na sídlišti Moravské Předměstí a na sídlišti Slezské Předměstí. Práce vychází z teoretických východisek studia rezidenční spokojenosti a problémů sídlištní výstavby. Dále formuluje základní oblasti, které jsou důležité pro každodenní život matek s dětmi v prostředí sídliště. Na základě teoretických poznatků si práce klade za cíl hodnotit úroveň spokojenosti s obchody a službami, bytem a sousedstvím, bezpečností a s prostředím sídliště v konkrétních oblastech. Těmito oblastmi jsou parky, dětská hřiště, blízkost přírody, místa pro sportovní vyžití, stav chodníků, stav budov, počet parkovacích míst, dopravní situace, údržba zeleně a odvoz odpadu. Kromě těchto specifických oblastí práce hodnotí a komparuje také celkovou úroveň rezidenční spokojenosti matek s dětmi na vybraných sídlištích. Práce zohledňuje také přednosti a problémy sídlišť, dle odpovědí matek na otevřené otázky. Výzkum byl proveden pomocí dotazníkového šetření na dětských hřištích, která se nachází v prostoru zkoumaných sídlišť.

Klíčová slova: rezidenční spokojenost, sídliště, matky s dětmi, Slezské Předměstí - Hradec Králové, Moravské Předměstí - Hradec Králové

Annotation

Trpík, Aleš. 2018. *Residential satisfaction of mothers with children in selected housing estates in Hradec Králové*. Hradec Králové: Philosophical Faculty, University of Hradec Králové. Bachelor Degree Thesis.

The main topic of bachelor thesis is residential satisfaction of mothers living in one of two examined housing estates in Hradec Králové. The main aim is to evaluate and compare the residential satisfaction of mothers living in housing estates Moravské Předměstí and Slezské Předměstí. This thesis is theoretically based on studies of residential satisfaction and problems of construction of housing estates. Further it explains basic topics related to everyday life of mothers in housing estate environment. On the basis of this theoretical knowledge, the aim of the thesis is to assess satisfaction with shops and services, housing and neighbourhood, safety and housing estate environment in particular areas. Those areas are parks, playgrounds, nearness of nature, places for sport activities, condition of pavements and buildings, number of parking lots, traffic situation, maintenance of greenery and rubbish collecting. Beside these specific topics, the bachelor thesis evaluates and compares overall measure of residential satisfaction of mothers living in two selected housing estates. Thesis takes into consideration advantages and difficulties of housing estates according to mother's answers in open-ended questions. The survey was realized with questionnaires given on playgrounds located in examined housing estates.

Key words: residential satisfaction, housing estate, mothers with children, Slezské Předměstí - Hradec Králové, Moravské Předměstí - Hradec Králové

Poděkování

Upřímné poděkování patří vedoucí práce RNDr. Mgr. Lucii Vítkové, Ph.D. za vedení celé práce, ale především za velmi přínosné a pečlivě vedené odborné konzultace.

Obsah

1.	Úvod	11
2.	Dosavadní stav bádání.....	13
2.1.	Sídliště	13
2.2.	Současná situace sídlišť v České republice	14
2.3.	Každodenní život matek s dětmi.....	17
2.4.	Rezidenční spokojenost	20
2.5.	Spokojenost občanů s místním společenstvím v Hradci Králové.....	23
3.	Metodologická část	26
3.1.	Téma výzkumu	26
3.2.	Cíle výzkumu a použitá metoda.....	27
3.3.	Cílová populace a výzkumný vzorek	28
3.4.	Výzkumné otázky	29
3.5.	Metody zpracování dat.....	30
4.	Vymezení a charakteristiky zkoumaných sídlišť	31
4.1.	Sídliště Slezské Předměstí	31
4.2.	Sídliště Moravské Předměstí	34
5.	Empirická část.....	37
5.1.	Charakteristiky výzkumného vzorku	37
5.2.	Celková rezidenční spokojenost matek.....	39
5.3.	Spokojenost s prostředím sídliště	42
5.4.	Spokojenost s obchody a službami	51
5.5.	Spokojenost s bytem a susedstvím.....	57
5.6.	Spokojenost s bezpečností na sídlištích	59
5.7.	Analýza otevřených otázek - přednosti a problémy sídlišť	60
6.	Závěr	66
	Použitá literatura.....	70
	Přílohy	1

Seznam tabulek

Tab. 1: Počet obyvatel s trvalým pobytem dle SLDB 2011 na území ZSJ, které odpovídají zkoumanému Slezskému Předměstí	33
Tab. 2: Počet obyvatel s trvalým pobytem dle SLDB 2011 na území ZSJ, které co nejvíce odpovídají zkoumanému Moravskému Předměstí	36
Tab. 3: Respondentky dle obvodu působnosti KMS	38
Tab. 4: Respondentky dle typu domu	38
Tab. 5: Respondentky dle ekonomické aktivity	39
Tab. 6: Celková spokojenost se sídlištěm v závislosti na lokalitě	39
Tab. 7: Celková spokojenost se sídlištěm v závislosti na obvodu působnosti KMS	41
Tab. 8: Prostředí, kde chtějí matky žít v budoucnosti v závislosti na obvodu působnosti KMS	42
Tab. 9: Spokojenost s parky v závislosti na obvodu působnosti KMS	43
Tab. 10: Spokojenost s dětskými hřišti v závislosti na obvodu působnosti KMS	44
Tab. 11: Spokojenost s blízkostí přírody v závislosti na obvodu působnosti KMS	45
Tab. 12: Spokojenost s místy pro sportovní vyžití v závislosti na obvodu působnosti KMS	46
Tab. 13: Spokojenost se stavem chodníků v závislosti na obvodu působnosti KMS	47
Tab. 14: Spokojenost se stavem budov v závislosti na obvodu působnosti KMS	47
Tab. 15: Spokojenost s počtem parkovacích míst v závislosti na obvodu působnosti KMS	48
Tab. 16: Spokojenost s počtem parkovacích míst v závislosti na lokalitě	49
Tab. 17: Spokojenost s dopravní situací v závislosti na obvodu působnosti KMS	49
Tab. 18: Spokojenost s údržbou zeleně v závislosti na obvodu působnosti KMS	50
Tab. 19: Spokojenost s odvozem odpadu v závislosti na obvodu působnosti KMS	51
Tab. 20: Spokojenost s obchody s potravinami v závislosti na obvodu působnosti KMS	52
Tab. 21: Spokojenost s blízkými obchodními centry v závislosti na obvodu působnosti KMS	53
Tab. 22: Spokojenost s MHD v závislosti na obvodu působnosti KMS	54
Tab. 23: Spokojenost s dostupností lékařů v závislosti na obvodu působnosti KMS	55

Tab. 24: Spokojenost s dostupností školy v závislosti na obvodu působnosti KMS	56
Tab. 25: Spokojenost s dostupností školky v závislosti na obvodu působnosti KMS	57
Tab. 26: Spokojenost s bytem v závislosti na lokalitě	57
Tab. 27: Spokojenost se sousedy v závislosti na lokalitě	58
Tab. 28: Míra hluku na sídlišti v závislosti na obvodu působnosti KMS	59
Tab. 29: Bezpečnost ve dne v závislosti na obvodu působnosti KMS	59
Tab. 30: Bezpečnost v noci v závislosti na obvodu působnosti KMS	60
Tab. 31: Největší přednosti sídliště Slezské Předměstí dle matek	62
Tab. 32: Největší přednosti sídliště Moravské Předměstí dle matek	63
Tab. 33: Největší problémy sídliště Slezské Předměstí dle matek	64
Tab. 34: Největší problémy sídliště Moravské Předměstí dle matek	65
Tab. 35: Průměrné udělené hodnocení u jednotlivých oblastí spokojenosti v závislosti na lokalitě .	69
Tab. 36: Průměrné udělené hodnocení u jednotlivých oblastí spokojenosti v závislosti na obvodu působnosti KMS	69

1. Úvod

Tato bakalářská práce se zabývá rezidenční spokojeností matek s dětmi na vybraných sídlištích v Hradci Králové. Konkrétně komparuje a hodnotí rezidenční spokojenost matek na sídlištích Slezské Předměstí a Moravské Předměstí. Práce hodnotí a komparuje nejen celkovou úroveň rezidenční spokojenosti matek, ale také spokojenost s obchody a službami, bytem a sousedstvím, bezpečností a s prostředím sídliště v konkrétních vybraných oblastech. Práce je postavena na výsledcích vlastního dotazníkového šetření na dětských hřištích, která jsou součástí území zkoumaných sídlišť.

Cílová skupina předkládané práce je navržena na základě následující premisy. Jelikož jsou matky s dětmi vázány denním režimem svých dětí, jsou také více vázány na domov a jeho blízké okolí, které tak využívají intenzivněji než jiné skupiny obyvatel. Na základě toho můžeme říci, že jsou skupinou obyvatel, která zná prostředí sídlišť velmi dobře. To pro nás znamená, že jsou jednou z nejvhodnějších skupin obyvatel pro hodnocení komparovaných sídlišť.

Předkládaná práce je rozdělena do několika částí. První část práce shrnuje výsledky dosavadního bádání v oblasti sídlišť, každodenního života matek a rezidenční spokojenosti. Konkrétně definuje pojem sídliště a nastiňuje současnou situaci sídlišť v České republice. Dále formuluje základní oblasti, které jsou důležité pro každodenní život matek s dětmi v prostředí sídlišť. Představuje také pojem rezidenční spokojenost a stav dosavadního bádání v oblasti rezidenční spokojenosti. Zde jsem nastínil také několik doporučení, podle kterých jsem prováděl výzkum rezidenční spokojenosti. První část uzavírá stručný nástin výsledků sociologického šetření spokojenosti obyvatel Hradce Králové, kde si všímám především komparovaných sídlišť.

Druhá část práce je metodologická a představuje téma výzkumu, cíle výzkumu, použitou metodu, cílovou populaci a ukazuje, jak vznikal výzkumný vzorek. V této části práce přikládám také výzkumné otázky. Závěrem druhé části práce představuji metody zpracování dat.

V další části práce precizně vymezují území zkoumaných sídlišť Slezské Předměstí a Moravské Předměstí a poskytují také jejich základní charakteristiky včetně

přibližného odhadu počtu obyvatel. Vymezuji zde nejen území dvou zkoumaných lokalit, ale také jejich menších územních obvodů dle vymezení působnosti komise místní samosprávy. Tohoto jednotného vymezení se následně držím v celé práci.

V empirické části práce nejdříve představím charakteristiky výzkumného vzorku. Poté hodnotím a komparuji celkovou úroveň rezidenční spokojenosti matek na obou zkoumaných sídlištích, čímž zároveň odpovídám na první výzkumnou otázku. V následující části empirické práce odpovídám na další dvě výzkumné otázky. Zde je sledována spokojenost matek s prostředím sídliště, s obchody a službami, bytem a susedstvím a s bezpečností. Empirickou část práce uzavírám analýzou odpovědí na otevřenou otázku, které se týkají předností a problémů zkoumaných sídlišť.

V práci odpovídám na následující výzkumné otázky:

- Jaká je celková úroveň rezidenční spokojenosti matek s dětmi na vybraných sídlištích?
- Jaká je úroveň rezidenční spokojenosti matek s dětmi v konkrétních sledovaných oblastech na vybraných sídlištích?

V práci budou sledovány následující oblasti:

Spokojenost s prostředím sídliště budou zastupovat následující oblasti:

parky, dětská hřiště, blízkost přírody, místa pro sportovní vyžití, stav chodníků, stav budov, počet parkovacích míst, dopravní situace, údržba zeleně a odvoz odpadu.

Spokojenost s obchody a službami budou zastupovat následující oblasti:

obchody s potravinami, obchodní centra, městská hromadná doprava a dostupnost lékařů, škol a školek.

Dále bude analyzována spokojenost s vlastním bytem a susedstvím a také s bezpečností na sídlišti.

- Ve kterých sledovaných oblastech rezidenční spokojenosti matek s dětmi se vybraná sídliště liší nejvíce?

2. Dosavadní stav bádání

2.1. Sídliště

Velký sociologický slovník uvádí, že se pojem sídliště užívá v několika smyslech. Například historie označuje sídliště za takové místo, kde sídlila určitá populace se specifickými kulturními znaky a trvale toto místo obývala. Tato práce ovšem chápe pojem sídliště v běžně používaném smyslu. Zde je dle definice Velkého sociologického slovníku pojmem sídliště myšlen obytný soubor, který obvykle přiléhá k městu, je esteticky nevýrazný, má nižší stupeň občanské vybavenosti, je obýván velkým množstvím obyvatel a zčásti v tomto souboru můžeme nalézt charakteristický způsob života. Tento způsob života se vyznačuje tím, že náročnější aspirace v oblasti spotřeby, trávení volného času, sportu a kulturního vyžití není možné uspokojovat přímo na sídlištích, ale obyvatelé sídlišť musí dojíždět až do městských center. [Petrušek et al. 1996: 982-983]

Ve slovníku českého urbanismu je sídliště definováno jako obytný celek na okraji měst nebo obcí, který je obvykle sestaven z vícepodlažních domů a na výstavbu těchto celků jsou využity průmyslové technologie. [Hrůza 1977: 243] K tomu ovšem Musil podotýká, že ne všechna sídliště jsou na okraji města. Nalezneme i taková sídliště, která plynule navazují na starší části města a mají dobrou úroveň občanského vybavení, jenž je rozmístěno v klasických uličních prostorech, popřípadě na náměstích. Na sídliště je obvykle použita jedna stavební technologie. Nejčastěji je touto technologií panelová výstavba, která používá jednoho typového podkladu nebo jeho různých obměn. Na sídlištích proto velmi často převládají opakující se prvky. [Musil 1985: 50] S panelovou výstavbou souvisí další typický znak sídlišť, který nabývá sociologických dimenzí a měl bych ho zde zmínit. Je to skutečnost, že na sídlištích může obtěžovat jejich obyvatele nejen hluk z venku (například rušné komunikace), ale také hluk z vnitřních zdrojů, který je na sídlištích daleko rušivějším prvkem než ve staré zástavbě. Hluk z vnitřních zdrojů pak narušuje soukromí rodin. [Musil 1985: 314]

Také další charakteristiky sídlišť, které zde doplním, jsou z knihy *Lidé a Sídliště*, která je zřejmě nejrozsáhlejší a stále nepřekonanou republikovou studií zaměřenou na sídliště a jejich obyvatele. Podobného názoru je i Špaček, podle kterého poskytuje

Musilova studie do dnešní doby nejúplnější empirický materiál o českých sídlištích. [Špaček 2012: 966] Musil v této studii považuje za nejnápadnější stránku těchto obytných souborů jejich odlišný vzhled, architekturu staveb a nový způsob uspořádání budov a volných prostorů. Jednotlivé budovy jsou na sídlištích umístěné volně do zeleně, což vede ke značné prostorové rozvolněnosti a otevřenosti. Sídlíště jsou v tomto opaku tradiční městské ulice, která se vyskytuje v evropských městech po staletí a je tradičním veřejným prostorem. [Musil 1985: 14-15] Další charakteristikou sídlišť je podle Musila jejich monofunkčnost. Tím je myšleno, že většina těchto obytných souborů slouží téměř výhradně bydlení a schází zde větší množství pracovních příležitostí a celková pestrost zařízení, budov a aktivit, která je charakteristická pro převážnou část tradičních městských čtvrtí. Ze sociologického hlediska si pak dle Musila můžeme povšimnout skutečnosti, že byla sídlíště plánovaná a stavěná především pro uspokojení nároků na bydlení u mladých rodin. Díky tomu se zejména v počátečním období existence sídlišť vyskytovala jejich anomální věková skladba obyvatelstva. Dále je také třeba podotknout, že většina nově vznikajících sídlišť nebyla doprovázena přiměřenou a včasnou výstavbou tzv. občanského vybavení. Tedy v počátečních letech existence sídlišť zde chyběly obchody a služby, které jsou nutné pro denní provoz domácností a také místa pro uspokojování společenských, politických, kulturních a sportovních zájmů. Kromě toho nebyla většina sídlišť v prvních letech existence dobře propojena veřejnou dopravou a chybělo také dostatečné množství spojů. [Musil 1985: 20-21]

2.2. Současná situace sídlišť v České republice

Sídlíště jsou největším hmotným dědictvím na dnešním území České republiky po sedmdesátých letech a začátku let osmdesátých, tedy po době, kdy na našem území vyrostlo nejvíce sídlišť. [Horská, Maur, Musil 2002: 279] Špaček si všímá, že v období mezi lety 1971-1990 bylo 84 % ze všech postavených bytů v bytových domech postaveno právě na sídlištích. [Špaček 2012: 972]

Již v dnešní době je nám známo, že budou sídlíště během následujících let vyžadovat četné opravy a úpravy, aby se z nich nestaly velké obytné slumy. O jejich hromadném odstraňování, jak se děje v některých západoevropských zemích,

nemůžeme vzhledem k nedostatku zdrojů v České republice uvažovat. Realistickou cestou, která se nabízí, může být jejich úprava a humanizace. [Horská, Maur, Musil 2002: 279] Dále je potřeba zmínit skutečnost, že téměř třetina populace v České republice v současné době žije na sídlištích, takže i z tohoto pohledu jsou demolice sídlišť nerealistickým řešením. Sídlíště na našem území ovšem nejsou jednou homogenní skupinou. Některá jsou ohrožena rizikem sociálního vyloučení a fyzického úpadku více než jiná. Vývoj sídlišť mohou ovlivňovat určité procesy, jako je odchod bohatších a vzdělaných lidí ze sídlišť, tedy hrozící sociální degradace, demografické stárnutí populace a úpadek fyzického prostředí. Současná sídlíště jsou v národním měřítku ovlivňována také ekonomickou situací v regionu. Sídlíště, kterým hrozí sociální a fyzický úpadek, nalezneme nejčastěji v ekonomicky slabších regionech a městech s velkým podílem panelových domů. Atraktivitu sídlišť dobře dokumentuje také míra nezaměstnanosti v oblasti a průměrná cena bytu. Vysoká průměrná cena bytu a nízká úroveň nezaměstnanosti je typická pro hlavní město a souvisí s vyšší atraktivitou sídliště. Opačný trend můžeme vidět v Mostě, Ústí nad Labem nebo třeba také v Havířově. Na základě výše zmíněných procesů identifikovali Temelová, Novák, Ouředníček a Puldová tři vývojové scénáře současných sídlišť v České republice. Zaprvé jsou to sídlíště s pozitivním výhledem do budoucnosti díky heterogenní socioekonomické skladbě populace a dobrým fyzickým podmínkám. V těchto sídlištích se také mohou v prolukách a na volných místech budovat nové byty, které snižují riziko sociální degradace. [Temelová et al. 2011: 1811-1834] S tím ovšem souvisí fenomén ubývání volných zelených ploch na sídlištích. Tyto zelené plochy, které dříve často sloužily k rekreaci, se mění na místa pro novou zástavbu a také na parkovací plochy. [Musil 1985: 315] Nyní se vracím zpět k vývojovým scénářům sídlišť. Jako příklad sídliště s pozitivním výhledem do budoucnosti uvádí Temelová a kolektiv Jižní město v Praze. Druhým scénářem vývoje sídlišť jsou sídlíště na rozcestí mezi regenerací a degradací. Třetím a zároveň nejhorším scénářem jsou sídlíště, ve kterých se koncentrují sociální problémy a mají pouze malou šanci na zlepšení. Zde je typickým příkladem mostecké sídlíště Chanov. [Temelová et al. 2011: 1811-1834]

Dále je nutné uvést skutečnost, že v současnosti není v České republice dostatečný počet bytů mimo sídlíště, kam by se mohli obyvatelé sídlišť případně odstěhovat. I z toho důvodu se zdá sociální degradace celých sídlišť v rámci

jednotlivých měst jako velmi nepravděpodobná. Mnohem pravděpodobněji mohou být sociální a fyzickou degradací ohrožena pouze jednotlivá sídliště nebo dokonce jen jejich části, které se nachází na méně atraktivních místech města. Tedy obvykle na místech vzdálenějších od městského centra, s horším dopravním spojením a špatným fyzickým stavem okolí. [Temelová et al. 2011: 1811-1834] Můžeme tedy konstatovat, že většina studií, která na téma sídlišť vznikla, vidí vývoj sídlišť jako poměrně příznivý. Musíme ovšem také podotknout, že tyto studie upozorňují i na řadu rizikových faktorů. [Špaček 2012; Temelová et al. 2011]

Vzhledem k tomu, že se tato práce věnuje především subjektivnímu hodnocení sídlišť samotnými respondenty, je důležité také zmínit, že sídliště jsou v české populaci vnímána značně ambivalentně. Na jedné straně můžeme dle Špačka vidět názor, který vyzdvihuje kvality sídlištního prostředí z důvodu jeho blízkosti do přírodních lokalit, zeleně v bezprostředním okolí domů a často dobrého dopravního spojení s městským centrem, ale na druhou stranu jiné názory odsuzují sídliště jako architektonický omyl, který ignoruje lidské měřítko. Sídliště „kromě své neestetičnosti vedou k odlidštění obyvatel, představují anonymní prostředí a jsou zdrojem sociální patologie.“ [Špaček 2012: 980] Na základě již uskutečněných výzkumů si Špaček všímá, že se sídliště ukazují jako o něco preferovanější styl bydlení než bytové domy ve starší zástavbě. [Špaček 2012: 981] Tento jev se vyskytuje v české společnosti již delší dobu. To dokumentuje skutečnost, že na totéž upozorňuje ve své studii již Musil. [Musil 1985] Nejvíce preferovány jsou v české společnosti rodinné domky. Podle těchto šetření jsou obyvatelé s bydlením na sídlišti do značné míry spokojeni. Téměř polovina obyvatel sídlišť je považuje dokonce za ideální bydlení. Na rozdíl od některých sídlišť v západní Evropě u nás nedošlo k rychlému odstěhování středních tříd, takže můžeme česká sídliště považovat za rezidenčně poměrně stabilní lokality. Bydlení na sídlišti nebylo stigmatizováno a stále je relativně preferovanou a dostupnou variantou bydlení. Velká část obyvatel žije na sídlištích od doby jejich vzniku, a tak si obyvatelé vytvořili vztah k místu svého bydliště, který je dle Špačka umocněn privatizací bytového fondu. [Špaček 2012: 981-983] Dle studií rezidenční spokojenosti jsou totiž vlastníci vždy více spokojeni než pouhý nájemník. To se odráží také na jejich spokojenosti s lokalitou a případné mobilitě. [Lu 1999: 264-287]

2.3. Každodenní život matek s dětmi

Každodenním aktivitám v rámci prostorové mobility matek s dětmi se ve své diplomové práci s názvem *Časoprostorová mobilita obyvatel a strukturované prostředí metropolitní oblasti* věnuje Novák. Cílem jeho práce je sledování každodenní aktivity nově přichozích obyvatel příměstské zóny. Konkrétně pak zachycení odlišností časoprostorové mobility jedince v závislosti na jeho sociální roli a ekonomické aktivitě. Novák došel k následujícím zjištěním o matkách s dětmi. Největší část dne věnují matky chodu domácnosti, péči o dítě a nákupu základního zboží pro chod domácnosti, který často realizují v blízkosti svého bydliště (často i se svým dítětem). Prostorová mobilita žen s malým dítětem je z velké části omezena na domov a jeho blízké okolí. Novák řadí maminky s dětmi k té složce obyvatel, která během dne nejintenzivněji využívá okolí svého bydliště, přičemž mezi aktivity vykonávané v blízkosti bydliště řadí především procházky a pěší cesty mezi místem bydliště a blízkými objekty občanské vybavenosti. Tím myslí Novák například cesty do školky nebo školy. [Novák 2004] Ty jsou často při cestě domů spojeny právě s drobnými nákupy nebo procházkou. [Ouředníček et al. 2008: 53] Proto jsou dle Nováka důležitými prvky prostředí rezidenční lokality kvalitní a bezpečné pěší cesty spojující bydliště a centrální části obce a také výše zmíněné objekty občanské vybavenosti. Dalšími důležitými prvky pro matky s dětmi jsou volné zelené plochy s možností odpočinku a dětská hřiště. O víkendech pak matky často nakupují především v hypermarketech a ve velké míře jezdí s rodinou na výlety mimo bydliště. V suburbíích jsou maminky ve velké míře odkázány na osobní automobil. [Novák 2004]

V článku zveřejněném o tři roky později, který vydal Novák tentokrát spolu se Sýkorou, si oba všímají, že pouze méně než deset procent obyvatel suburbíí opouští jejich domovy na noc přes víkend, což je ostrý kontrast s tradičním vzorcem víkendové rekreace českých rodin mimo město. Zjišťují tedy, že vlastnictví zahrady a kvalita rezidenčního prostředí má velký vliv na to, zda obyvatelé mají potřebu opouštět domovy na víkend. I v tomto článku Novák se Sýkorou poskytují podobný obraz o každodenní mobilitě matek s dětmi. Domácí práce a péče o děti zaberou matkám největší podíl času ze všech aktivit přes den. Každodenní posloupnost aktivit matek má několik pevně daných bodů jako jsou oběd doma v poledne a cesty s dětmi do školy a školky a zpět z ní. Mezi tím matky obvykle provádí další aktivity jako je nakupování,

domácí práce nebo mají volný čas. Odpolední cesta zahrnuje často také návštěvy přátel v jejich sousedství. [Novák, Sýkora 2007: 147–167]

Výsledky Novákova a Sýkorova výzkumu o prostorové mobilitě matek v suburbii mohou být relevantní také na sídlištích. Například autoři publikace Univerzity Karlovy s názvem *Suburbanizace.cz* si všimají, že denní režim suburbií v řadě ohledů připomíná panelová sídliště, protože jak na panelových sídlištích, tak v suburbii dominuje bydlení. Suburbia se stejně jako sídliště během dne z velké části vylidňují, a tak důležitou skupinou obyvatel, která zůstává v místě bydliště, jsou matky s dětmi a ve starších částech také lidé v důchodovém věku. [Ouředníček et al. 2008: 51]

Zajímavou prací, která přibližuje každodenní život matek také ve vnitřním městě a je tak v lecčem podobná situaci sídlišť, je diplomová práce Tinkové. Ta ve své práci porovnává každodenní život matek s dětmi ve dvou částech pražského městského regionu. Jedná se o poměrně novou rezidenční čtvrť Novou Harfu, která se nachází ve vnitřním městě Prahy a obec Jesenici, která leží v suburbánní zóně. Jako jeden z nejdůležitějších faktorů, které ovlivňují každodenní život matek, vidí Tinková to, zda jsou doma nebo chodí také na několik dní do práce, či se věnují podnikání. Dalším důležitým faktorem je také skutečnost, zda již dítě navštěvuje mateřskou školu. Aktivita, které matky s dětmi nejčastěji vykonávají, se v obou zkoumaných lokalitách podobaly. Výzkum také potvrdil, že v obou lokalitách jsou matky s dětmi vázány na svůj byt či dům a jeho blízké okolí. Jediným rozdílem je zde skutečnost, že matky z Jesenice mají k dispozici vlastní zahrádku, kterou mají možnost využívat. K dopravě preferují matky v obou lokalitách zejména osobní automobil, což je dle autorky především v kompaktním městě otázkou životního stylu a preferencí. Také nákupní chování matek z obou lokalit je srovnatelné. Běžné zboží nakupují matky často v okolí svého bydliště a to nejraději samy, popřípadě se svým dítětem, což považují za nejrychlejší způsob nákupu. Co se týká volného času, ten tráví většina matek z obou lokalit doma nebo v blízkém okolí svého bydliště. Sledované lokality se ovšem liší v tom, jak jejich obyvatelé tráví víkendy. Obyvatelé vnitřního města opouští svoji lokalitu na víkendy častěji, než je tomu u obyvatel suburbánní zóny. [Tinková 2012] Ovšem podle zjištění Musila obyvatelé sídlišť opouštějí své domovy na víkend dokonce častěji než obyvatelé starších čtvrtí. [Musil 1985: 184] Zjištění Tinkové, že jsou matky vázané na svůj byt či dům a jeho blízké okolí je v souladu s tvrzením Musila, který

považuje důchodce a ženy v domácnosti za skupiny obyvatel, které jsou nejvíce vázané na byt a dům. [Musil 1985: 97] Tyto skupiny obyvatel na sídlišti patří mezi ty, které nejčastěji trpí sociální izolací a pocity osamělosti. To se týká hlavně velkých obytných souborů, především pak Prahy. [Musil 1985: 240] Dále si Musil všímá, že matky v domácnosti žijí ve svém volném čase nejchudší způsob života, protože se ve většině případů věnují nejvýše dvěma činnostem volného času mimo byt. Větší počet činností by byl naopak odrazem mnohostrannějšího života ve volném čase. [Musil 1985: 175-176] Některé volnočasové aktivity se ovšem na sídlištích konat ani nemohou. Proto jsou obyvatelé sídlišť nuceni opouštět sídliště za návštěvou kulturních zařízení, jako jsou kina, divadla, nebo za účelem návštěvy výjimečných akcí, přednášek či kurzů. Dále mohou jet matky za lidmi, kteří by za normálních okolností na sídliště nezavítali. V tomto kontextu je vždy důležitá poloha sídliště vzhledem ke středu města. [Musil 1985: 182]

Větší vázanost na síť obchodů a služeb, kterou mají matky v domácnosti k dispozici v místě bydliště, zřejmě souvisí také s menší spokojeností těchto matek s obchody a službami v místě bydliště. Musil totiž došel ke zjištění, že zaměstnané ženy jsou s obchody a službami v místě bydliště spokojenější než ženy v domácnosti. To lze vysvětlit skutečností, že si mohou nakoupit také cestou z práce. Zaměstnané ženy projevují také vyšší spokojenost se svým bytem. Tento jev se dle Musila vyskytuje pouze na sídlištích. Můžeme tedy říci, že ženy v domácnosti a ženy zaměstnané projevují ve vnitřním městě a ve čtvrtích rodinných domků přibližně stejnou spokojenost s bytem. [Musil 1985: 302]

Co se týká každodenního života na sídlišti z pohledu matky s dětmi, píše Musil o skutečnosti, že se matky z výškových domů potýkají s problémem, že si jejich malé děti nemohou hrát venku samy. Tyto děti se ocitají mimo dosah a dohled matek. S tím souvisí obavy matek o bezpečnost jejich dětí, což přispívá k provozním potížím. Matky musí chodit častěji před dům a jejich děti musí naopak více času trávit v bytech. [Musil 1985: 98-99] Také Čajánková zmiňuje, že děti do 5 let bydlící ve vyšších podlažích tráví venku kratší čas a jsou více vázány na jejich matky. Tyto děti jsou ponechávány o samotě méně často nejen venku, ale také v bytech. Čajánková dále vymezuje skupinu dětí do deseti let, která je typická tím, že nemá ještě tolik požadavků na zájmovou činnost. Hlavním požadavkem této skupiny dětí jsou dětská hřiště na území sídliště.

Činnosti konané mimo sídliště jsou pro tuto skupinu dětí zcela výjimečné. Sídliště by tedy měla dle Čajánkové poskytnout pro tuto věkovou skupinu především dobré vybavení dětskými hřišti a zařízeními a zajistit bezpečnou zónu pro pohyb dětí, což dokumentovaly i samotné požadavky respondentů. Těm byla položena otázka, co by se mělo učinit, aby se na sídlištích zlepšily podmínky pro děti do 10 let. Mimo hřišť požadovali respondenti také zařízení pro zájmové a sportovní kroužky. Pod výrazem hřiště si ovšem nepředstavovali pouze pískoviště a prolézačky, ale také fotbalová hřiště, hřiště pro házenou nebo koupaliště. I přes výše zmíněné nedostatky došla Čajánková k závěru, že jsou sídliště oproti jiným typům starší městské zástavby klidnějším, zdravějším a bezpečnějším prostředím pro rozvoj zájmů dětí. [Čajánková 1984: 10-20; 50]

2.4. Rezidenční spokojenost

Rezidenční spokojenost je důležitá součást kvality života jednotlivce a zkoumá, do jaké míry jsou uspokojeny potřeby a aspirace konkrétních lidí v místě jejich bydliště. Rezidenční spokojenost nám poskytuje informace o subjektivním vyhodnocení jednotlivců, které se týká jejich bydlení a sousedství. Uvádět pro respondenty přesnou definici sousedství není vhodné. Max Lu tvrdí, že je pro tyto výzkumy daleko užitečnější nechat na respondentovi, co pro něj sousedství znamená. [Lu 1999: 264-287]

Kvalita života nemusí být ovšem vyhodnocována pouze subjektivně, ale může být vyhodnocena také pomocí objektivních indikátorů popisujících prostředí, ve kterém lidé žijí. Zde se může jednat například o úroveň kriminality, vzdělání, bydlení, poskytování zdravotní péče nebo dostupnost volnočasových zařízení. Díky individuálnímu vnímání se pak to, co můžeme vidět jako objektivní situaci, mění na vysoce individuální interpretaci takových podmínek. Individuální interpretace závisí na individuálních zkušenostech. Jako příklad Pacione uvádí, že pokud se někdo stane obětí zločinu, má to hluboký a stálý efekt na individuální vnímání bezpečnosti v oblasti, bez ohledu na úroveň objektivní měřené kriminality v této oblasti. [Pacione 2003: 21] Dle Musila se v odborných kruzích vyskytují také námitky, že subjektivní ukazatele kvality rezidenčního prostředí nejsou dostatečně spolehlivé, protože lidé plně neznají a nechápou své skutečné „pravé“ potřeby. Naopak existuje spousta objektivních kritérií či ukazatelů, které jsou spolehlivější. [Musil 1985: 267] Pacione proto pro dostatečné

pochopení kvality městského prostředí navrhuje použít oba typy indikátorů. Tedy subjektivní indikátory doplnit také objektivními. „Jinými slovy je potřeba uvažovat obojí, jak reálně existující fyzické město, tak město v myslích lidí.“ [Pacione 2003: 20]

Dále je třeba zmínit, že rezidenční spokojenost má významný vliv na mobilitu. Jestliže současná situace bydlení a sousedství neodpovídá aspiracím a potřebám domácností ohledně bydlení, mohou mít domácnosti potřebu změnit bydliště. Max Lu ovšem upozorňuje na skutečnost, že domácnosti, které se nedávno stěhovaly, nevykazují vyšší rezidenční spokojenost. V průběhu životního cyklu domácností se pak mohou různé potřeby a požadavky na bydlení měnit. Obecně můžeme zmínit, že starší lidé mají obvykle sklon být více spokojeni, než mladí lidé. [Lu 1999: 264-287] O vlivu životní fáze na rezidenční spokojenost se zmiňuje také Hrušková, která si všímá kromě studentů a důchodců také mladých matek v rámci mladé rodiny. U čerstvých matek je výrazně odlišný vztah k rezidenčnímu prostředí. Tyto matky přerušily svojí ekonomickou aktivitu a již nedojíždí do zaměstnání. Jejich novými body zájmu se stávají nejbližší park, hřiště, blízké obchody nebo dětský lékař. Matky jsou najednou vrženy do nové situace, kdy jsou vázány denním režimem svého dítěte, čímž se značně snižuje jejich mobilita. [Hrušková 2010: 2] Rezidenční spokojenost neovlivňuje ovšem pouze životní cyklus, ve kterém se jedinec nachází, ale také celá řada dalších faktorů. Můžeme zde jmenovat například vlastnická práva, tedy kdo je majitelem nemovitosti ve které respondenti bydlí, dále je to také velikost bytu, kvalita bydlení, celkově typ místa ve kterém respondent žije, velikost rodiny nebo příjem. [Lu 1999: 264-287] Musil dochází ve své studii *Lidé a Sídliště* k závěru, že je to především bydlení v užším slova smyslu, tedy to jakou mají úroveň byty a domy, co rozhodujícím způsobem ovlivňuje celkovou spokojenost. Jsou-li tedy respondenti spokojeni se svým bytem, většinou pak respondenti vidí i celý obytný soubor příznivě. [Musil 1985: 82] Naopak jsou-li lidé celkem spokojeni se sídlištěm jako celkem a nechtějí na sídlištích zůstat, je to ve většině případů proto, že jim nevyhovuje jejich byt. Kvalita bytu a to, jak odpovídá požadavkům obyvatel má hlavní úlohu v tom, jestli se obyvatelé sídlišť chtějí stěhovat pryč. [Musil 1985: 306-307] Jak jsem výše ukázal, také u Maxe Lu můžeme vidět, že mnoho faktorů ovlivňujících rezidenční spokojenost se týká bydlení a jeho podmínek. Činitelé určující rezidenční spokojenost jsou dle Musila v postatě stejné na sídlištích a ve starších čtvrtích měst. Na sídlištích musíme přidat oproti starším částem měst pouze

jeden faktor určující spokojenost obyvatel. Tímto faktorem je stupeň spokojenosti s obchody a službami. [Musil 1985: 278-279]

Zde uvádím výčet hlavních činitelů, které identifikoval Musil, a určují celkovou spokojenost se sídlišti:

- spokojenost s vlastním bydlením (byt a vybavení domu)
- spokojenost s širším okolím v jeho estetických vlastnostech
- spokojenost s občanským vybavením (obchody, služby)
- spokojenost s hygienickými kvalitami obytného prostředí (zeleň, klid)
- spokojenost s chováním lidí [Musil 1985: 279]

Dále můžeme říci, že specifické skupiny lidí mohou vyhodnocovat podobné rezidenční podmínky rozdílně, protože každá skupina lidí může mít specifické potřeby bydlení a sousedské preference. Z toho důvodu cílí hodně studií rezidenční spokojenosti pouze na specifické skupiny obyvatelstva, jako jsou například rodiny s jedním rodičem, cizinci nebo důchodci. [Lu 1999: 264-287] Také Pacione doporučuje cílit výzkumy rezidenční spokojenosti na skupiny obyvatelstva, které mají nějaký společný zájem nebo alespoň sdílí určitý volební obvod. Je totiž téměř nemožné sestavit kompletní soubor indikátorů, který by přesně měřil rezidenční spokojenost celé populace. I z tohoto důvodu je vhodné stanovit dostatečně široký soubor indikátorů, který zahrnuje všechny nejdůležitější zájmy úzce vymezené populace, pro kterou se pak rezidenční spokojenost zkoumá. [Pacione 2003: 19-30] Pokud chceme změřit celkovou míru rezidenční spokojenosti, je podle Maxe Lu vždy vhodnější položit jednu konkrétní otázku na tuto celkovou míru. Různí jednotlivci totiž připisují rozdílnou důležitost různým atributům bydlení a sousedství a jejich váhy nejsou stejné. Získat celkovou míru spokojenosti s prostředím metodou sečtení jednotlivých atributů bydlení a sousedství není vhodné. [Lu 1999: 264-287] Také ve výzkumu českých sídlišť uvádí Musil podobný postup ke stanovení celkové míry rezidenční spokojenosti. Příkladem zde uvádím otázku, kterou respondenti dostali při výzkumu: „Když zhodnotíte všechny skutečnosti týkající se života lidí na vašem sídlišti, můžete nám říci, jak jste celkově spokojeni?“ [Musil 1985: 268] Dále si je potřeba uvědomit, že většina respondentů má tendenci hodnotit jejich rezidenční podmínky spíše příznivěji, což je přisuzováno sklonu

jedinců přizpůsobit se na jejich rezidenční prostředí v průběhu času. Jednotlivci mají tendenci zvyšovat jejich rezidenční spokojenost v podobném rozsahu, a tak jejich hodnocení odráží rozdíl mezi kvalitou prostředí, kterou vnímají a jejich aspiracemi. [Lu 1999: 264-287] Ke stejnému závěru došel také Musil, který ve své studii píše, že i když nemůžeme vyloučit určité přikrášlování spokojenosti respondentů, tak rozdíl mezi sídlišti s nejnižší sledovanou spokojeností (41% spokojených) a nejvyšší sledovanou spokojeností obyvatel (90% spokojených) je tak výrazný, že odráží především subjektivně vnímané rozdíly ve vlastnostech rezidenčního prostředí. [Musil 1985: 271] Charakteristiky, ve kterých se jednotlivá sídliště od sebe liší, jsou hlavními činiteli odlišné úrovně celkové spokojenosti obyvatel se sídlištěm. Celkově se mezi sebou sídliště liší především v rozdílné úrovni občanské vybavenosti a mají také rozdílnou kvalitu obytného prostředí. [Musil 1985: 285-286]

K jevu, který se týká zvyšování rezidenční spokojenosti obyvateli, Pacione uvádí, že příznivěji mohou respondenti hodnotit v situaci, kdy žijí v jednom prostředí již delší dobu. Jejich spokojenost s podmínkami se může pozvednout i v případě, že jsou uvězněni v objektivně trvale špatných podmínkách. Takoví respondenti informují o poměrně vysoké úrovni rezidenční spokojenosti navzdory podmínkám, ve kterých se nachází. [Pacione 2003: 21-22] Na konec této kapitoly bych uvedl ještě jeden zajímavý jev, který se týká sídlišť. Je to skutečnost, že sídliště dopadají mnohem lépe v očích svých vlastních obyvatel než lidí, kteří na sídlištích nežijí a pouze je pozorují „zvenčí“. Ti hodnotí sídliště mnohem méně pozitivně. [Musil 1985: 270]

2.5. Spokojenost občanů s místním společenstvím v Hradci Králové

V kontextu této bakalářské práce je zajímavé také sociologické šetření, které si nechává zpracovávat město Hradec Králové. Toto šetření se zabývá spokojeností obyvatel s prostředím v různých konkrétních oblastech, celkovou spokojeností obyvatel s životem ve městě a také vztahem obyvatel ke svému městu. Poslední dotazníkové šetření, ze kterého je k dispozici závěrečná zpráva na stránkách města Hradec Králové, proběhlo v létě 2015 na vzorku 1 035 obyvatel města starších osmnácti let. Závěrečnou zprávu můžeme najít pod názvem *Spokojenost občanů s místním společenstvím 2015*. Na co zde musím upozornit a také vzít v úvahu, je skutečnost, že z výzkumné zprávy

není patrné, jak byly definovány jednotlivé části města a tudíž ani nevíme, jak byly vymezeny oblasti Slezského Předměstí a Moravského Předměstí. Jelikož byl vzorek realizován na základě kvótního výběru také z hlediska městské části, ve které respondent žije, dá se podle počtu respondentů za Moravské Předměstí předpokládat, že byla v tomto výzkumu spokojenosti občanů s místním společenstvím považována za Moravské Předměstí pouze malá část z území, které zkoumám jako Moravské Předměstí ve své práci. Moravské Předměstí zastupovalo ve výzkumném vzorku pouze 58 respondentů oproti 107 respondentům ze Slezského Předměstí. Nový Hradec Králové naopak zastupovalo 259 respondentů. Některé části Moravského Předměstí byly v tomto výzkumu tedy pravděpodobně zařazeny pod Nový Hradec Králové. Z tohoto důvodu musíme brát výsledky tohoto výzkumu s rezervou. Přesto jsem toho názoru, že výsledky mohou do jisté míry alespoň nastínit situaci okolo sledovaných sídlišť. [Focus 2015]

Co se týká celkové spokojenosti obyvatel s životem ve městě, byla respondentům položena následující otázka: „Jak jste spokojen(a) s Vaší obcí jako místem, kde žijete a pracujete?“ [Focus 2015] Když porovnáme výsledky odpovědí na tuto otázku, byli obyvatelé Moravského Předměstí značně více nespokojeni, než obyvatelé Slezského Předměstí. Na Moravském Předměstí bylo 11 % nespokojených oproti 1 % nespokojených na Slezském Předměstí. Také podle spokojenosti v jednotlivých konkrétních oblastech můžeme říci, že obyvatelé Slezského Předměstí jsou spokojenější, než obyvatelé Moravského Předměstí. K tématu mé práce je zajímavé například hodnocení počtu příležitostí k trávení volného času pro děti a mládež. I zde je podíl nespokojených obyvatel o něco vyšší na Moravském Předměstí (17 %) oproti Slezskému Předměstí (15 %). Velký rozdíl se ukazuje zejména u spokojenosti s údržbou veřejných prostranství, kde bylo identifikováno 18 % nespokojených na Moravském Předměstí a pouze 3 % nespokojených na Slezském Předměstí. Dále jsem z mnoha oblastí, o kterých podává závěrečná zpráva výsledky, vybral odpověď na otázku, zda se respondenti cítí bezpečně v místě svého bydliště. I zde dopadlo Moravské Předměstí o něco hůře, než Slezské Předměstí. Na Moravském Předměstí bylo identifikováno 5 % nespokojených oproti 3 % nespokojených na Slezském Předměstí. Více mě ovšem zaujala skutečnost, že obě sídliště dopadla v hodnocení bezpečnosti v místě bydliště nejlépe ze všech porovnávaných oblastí ve městě. Na závěr zde uvedu, že největším

problémem města je podle analýzy odpovědí obyvatel na otevřenou otázku parkování. Jako druhý největší problém uvedli občané dopravu a její hustotu. Odpovědi na tuto otevřenou otázku byly vyhodnocovány za celé město nezávisle na oblasti, kde respondenti žijí. [Focus 2015]

3. Metodologická část

3.1. Téma výzkumu

Když jsem začal přemýšlet, jaké téma bakalářské práce zvolit, věděl jsem pouze to, že bych rád zkoumal rezidenční spokojenost obyvatel sídlišť v Hradci Králové. A protože je vždy lepší cílit výzkumy rezidenční spokojenosti na jednotlivé skupiny obyvatel, jak uvádí i Pacione, přemýšlel jsem, která skupina obyvatel se nejvíce pohybuje na sídlištích a bude tedy o tomto prostředí vědět nejvíce. [Pacione 2003: 19-30] Jako skupiny obyvatel, které nejméně opouští sídliště a zůstávají přes den nejčastěji v místě svého bydliště, jsem identifikoval matky s dětmi a důchodce. [Ouředníček et al. 2008: 51] Z pohledu mladého člověka, který se bude v budoucnu rozhodovat, kde bydlet, považuji za zajímavější názory matek s dětmi, a proto se nakonec staly cílovou skupinou mého výzkumu. Dále bylo třeba určit lokalitu, ve které budu provádět výzkum. Zde jsem chtěl zkoumat Slezské Předměstí, protože jsem sám jeho obyvatelem, a tak mě od počátku zajímalo, jaké vyjdou výsledky. Aby pak bakalářská práce nezkoumala pouze rezidenční spokojenost matek s dětmi v jednom prostředí, rozhodl jsem se Slezské Předměstí komparovat s Moravským Předměstím, které je dle mého názoru vzhledem k jeho vzdálenosti od centra města a typu zástavby dobrou volbou ke komparaci. Zároveň jsem nechtěl opomenout největší sídliště v Hradci Králové, kterým je právě zmiňované Moravské Předměstí. V Hradci Králové se ke komparaci nabízela ještě sídliště Labská Kotlina I a II, které na sebe bezprostředně navazují. Sídlíště Labská Kotlina I leží v blízkosti centra města uvnitř Gočárova okruhu a je staršího data výstavby, takže se zde nejedná o sídliště tvořené panelovými domy. Z tohoto důvodu se dle mého názoru toto sídliště nehodí pro komparaci. Sídlíště Labská Kotlina II je sice již novějšího data výstavby a nachází se zde panelové domy, ale myslím si, že nemá smysl komparovat pouze jedno ze Sídlišť Labská Kotlina I a II, které na sebe navazují. [Potůček 2009: 110-123] Jako téma svého výzkumu jsem si tedy stanovil rezidenční spokojenost matek s dětmi na sídlištích Slezské Předměstí a Moravské Předměstí.

3.2. Cíle výzkumu a použitá metoda

Cílem práce je hodnocení a komparace rezidenční spokojenosti na sídlištích Slezské Předměstí a Moravské Předměstí z pohledu specifické skupiny matek. Ke zjištění rezidenční spokojenosti matek s dětmi jsem se rozhodl využít kvantitativního dotazníkového šetření. Kvantitativní výzkum je zde z hlediska cíle práce jedinou vhodnou metodou, protože pouze ten nám může poskytnout dostatečně velký soubor dat z každého zkoumaného sídliště, a pouze tak bude možné mezi sebou sídliště navzájem porovnat. S dostatečně velkým souborem dat bude možné dojít k hlubšímu porozumění, jak se mezi sebou zkoumané lokality navzájem liší nejen jako dva územní celky, ale také v jednotlivých menších územních obvodech sídliště. Na základě kvantitativní metody výzkumu, kterou jsem si zvolil, se pak předpokládá, že budou dobře identifikovány klíčové oblasti, které jsou důležité pro matky s dětmi v prostředí sídliště. Jako tyto klíčové oblasti jsem identifikoval; parky v okolí a blízkost přírody pro procházky, které matky často podnikají, dětská hřiště, údržbu zelených ploch, stav chodníků, dopravní situaci nebo občanskou vybavenost sídlišť. Tou jsou myšleny například blízké obchody nebo dostupnost lékařů, škol a školek. V prostředí českých sídlišť je nutné zhodnotit kromě stavu chodníků také stav budov na sídlišti a počet parkovacích míst. Na základě studia rezidenční spokojenosti jsem identifikoval další relevantní oblasti, jako například spokojenost s bytem a sousedstvím nebo vnímaný pocit bezpečí v oblasti. Dále nesmíme opomenout, že má rezidenční spokojenost vliv na mobilitu. Na základě těchto konkrétních oblastí jsem sestavil dotazník, který jsem se rozhodl distribuovat matkám, které se svými dětmi navštěvují dětská hřiště. Tyto matky jsem žádal o vyplnění dotazníku na dětských hřištích a přilehlých zelených plochách ve zkoumané oblasti. Do zkoumané oblasti patří všechna dětská hřiště, která se nachází na území Slezského Předměstí a Moravského Předměstí dle vymezení obvodů působnosti komise místní samosprávy. V další kapitole, která se věnuje prostorovému vymezení a charakteristikám zkoumaných sídlišť, uvedu ještě o něco přesnější vymezení Slezského Předměstí, které poskytla kniha *Sídliště Slezské Předměstí Hradec Králové* od Františka Tomana a Jana Zídky a to z důvodu, že nezahrnuje skladištní oblasti. Nicméně v práci se budu držet jednotného vymezení obou sídlišť dle vymezení obvodů působnosti komise místní samosprávy, tak abych mohl mezi sebou zkoumané oblasti porovnávat.

3.3. Cílová populace a výzkumný vzorek

V případě mého vzorku se jedná o účelový výběr, kde jsou za cílovou populaci považovány matky s dětmi, které využívají dětská hřiště ve zkoumané oblasti. Výzkum byl v každé lokalitě prováděn ve všední den i o víkendu v dopoledních i odpoledních hodinách, tak abych z výzkumu nevyločil žádnou skupinu matek. Na základě toho mohu říci, že se dětská hřiště nejvíce zaplňovala mezi čtvrtou až šestou hodinou odpolední. Osloveny byly všechny matky, které jsem zastihl na dětském hřišti včetně tří matek ze Slovenska a jedné z Ukrajiny, kterou se mi podařilo přemluvit k vyplnění za mé asistence i přes její jazykovou bariéru. Oslovena byla také Vietnamka, která ovšem odmítla s tím, že neumí česky.

Musím zde také zmínit, že vzhledem k počtu zkoumaných dětských hřišť jsem se na každém dětském hřišti nacházel v jinou denní dobu a ne na každém dětském hřišti jsem tak zastihl nějakou matku. To že jsem nezastihl na hřišti žádnou matku, často ještě neznamenalo, že by bylo dětské hřiště prázdné. Zejména o víkendu nastávala také situace, že děti hlídal na hřišti pouze jejich otec. V tomto případě jsem neměl koho dotazovat. I tato skupina někdy navštěvuje dětská hřiště. Skupina otců se zde ovšem objevuje výrazně méně, než skupina matek. Některá menší hřiště navíc zřejmě nejsou příliš navštěvovaná, protože i když jsem učinil druhý pokus, nikoho jsem zde nezastihl. Přesto mohu konstatovat, že se podařilo na většině dětských hřišť nějakou matku sehnat. Konkrétně jsem oslovil alespoň jednu matku na deseti dětských hřištích na území Moravského Předměstí a na pěti dětských hřištích na území Slezského Předměstí. V příloze uvádím tato dětská hřiště na mapě, kde vymezuji územní obvody Slezského a Moravského Předměstí dle komise místní samosprávy. Na mapě uvádím dětská hřiště, kde byla dotazována alespoň jedna matka. Ostatní dětská hřiště, kde nebyl nikdo dotazován, jsem do mapy nezaznamenával.

Pokud jsem nějakou matku na dětském hřišti zastihnul, a byla oslovena, byla zde přibližně osmdesátiprocentní pravděpodobnost, že bude souhlasit, a dotazník vyplní. Dá se říci, že většinu oslovených matek dané téma zaujalo a některé se zajímaly také o výsledky práce. Z toho plyne, že by bylo vhodné zařadit do dotazníku pro příští podobný výzkum také dobrovolný emailový kontakt v případě zájmu o výsledky. Pokud ovšem nějaká matka z jakéhokoli důvodu odmítla vyplnit dotazník, byla zde vyšší pravděpodobnost, že matka poblíž odmítne také. Tento jev platil také obráceně.

Zaregistroval jsem, že se matky mezi sebou často znaly. Protože jsem matkám v krátkosti představil téma výzkumu a věděly tedy, že jsou daná sídliště porovnávána, často se vyjádřily k tomu, které sídliště je dle jejich pohledu lepší lokalitou. Matky ze Slezského Předměstí považovaly obvykle za lepší lokalitu Slezské Předměstí a k Moravskému Předměstí se vyjadřovaly mnohem hůře. Naopak na Moravském Předměstí většina matek vyzdvihovala kvality Moravského Předměstí a za horší lokalitu zde matky považovaly Slezské Předměstí. Zde mohu odkázat k literatuře. Konkrétně k Musilovi, který si ve své práci všimá, že sídliště vždy hodnotí lépe vlastní obyvatelé než lidé, kteří na daném sídlišti nežijí a pouze ho pozorují „zvenčí“. [Musil 1985: 270]

3.4. Výzkumné otázky

Pro tuto práci jsem položil následující výzkumné otázky:

- Jaká je celková úroveň rezidenční spokojenosti matek s dětmi na vybraných sídlištích?
- Jaká je úroveň rezidenční spokojenosti matek s dětmi v konkrétních sledovaných oblastech na vybraných sídlištích?

V práci budou sledovány následující oblasti:

Spokojenost s prostředím sídliště budou zastupovat následující oblasti:

parky, dětská hřiště, blízkost přírody, místa pro sportovní vyžití, stav chodníků, stav budov, počet parkovacích míst, dopravní situace, údržba zeleně a odvoz odpadu.

Spokojenost s obchody a službami budou zastupovat následující oblasti:

obchody s potravinami, obchodní centra, městská hromadná doprava a dostupnost lékařů, škol a školek.

Dále bude analyzována spokojenost s vlastním bytem a sousedstvím a také s bezpečností na sídlišti.

- Ve kterých sledovaných oblastech rezidenční spokojenosti matek s dětmi se vybraná sídliště liší nejvíce?

3.5. Metody zpracování dat

Data, která jsem získal pomocí dotazníkového šetření, byla nejdříve zadána do programu Excel. Zde jsem respondentky rozřadil mezi jednotlivá sídliště a zároveň také do jednotlivých územních obvodů dle vymezení komise místní samosprávy. Toto rozřazení proběhlo na základě ulic, které matky uvedly v dotazníku. Díky tomuto rozřazení v Excelu jsem mohl analyzovat odpovědi na otevřené otázky také vzhledem k lokalitě. Kromě toho, jsem data převedl také do programu SPSS Statistics, kde jsem získaná data dále analyzoval. Ze získaných dat jsem za každou zkoumanou oblast spokojenosti vytvářel kontingenční tabulky podle lokalit nebo územních obvodů. U kontingenčních tabulek jsem se rozhodl využít kromě četností také procentuální vyjádření. Procenta sice nejsou u menších souborů standardním vyjádřením, nicméně rozhodl jsem se je využít, abych mohl ukázat rozdíly mezi podsoubory, které jsou odlišně početné. Různě početné podsoubory by byly jinak velmi těžko porovnatelné. Mimo jiné jsem se snažil využít také chí-kvadrátového testování. To bylo možné pouze v několika případech, protože i zde narážíme na problém nízkého počtu respondentek. Nepomohlo zde ani slučování kategorií. Pokud bylo možné využít chí-kvadrátového testování statistické významnosti, bylo uskutečněno na 5% hladině významnosti. Na závěr zmíním, že jsem vytvořil také tabulky průměrných udělených hodnocení spokojenosti matek za otázky, kde matky hodnotily na škále od jedné do pěti, kdy nejlepšímu hodnocení odpovídalo „velmi spokojena“ a nejhoršímu hodnocení „velmi nespokojena“. V těchto otázkách se dá říci, že byl způsob hodnocení podobný tomu školnímu. Tyto tabulky tedy shrnují všechny průměrné udělené „známky“ matek, za všechny hodnocené jednotlivé sledované oblasti. Tyto zmiňované souhrnné tabulky jsou k nalezení v závěru práce na straně 69.

4. Vymezení a charakteristiky zkoumaných sídlišť

4.1. Sídlíště Slezské Předměstí

Slezské Předměstí je podle Musila velkým obytným celkem, který je dobře komunikačně dostupný, plynule navazuje na starší část města a má dobré občanské vybavení, které je umístěné v tradičních uličních prostorech. [Musil 1985: 50] Mimo jiné si Musil také všímá, že je Slezské Předměstí sídlištěm s převahou rodinných domků. [Musil 1985: 79] V rámci srovnávaných sídlišť je Slezské Předměstí starším obytným celkem než Moravské Předměstí. Páteří celého území je Pospíšilova třída, která je napojená na vnitřní městský okruh. Pospíšilova třída spojuje historické jádro města se sídlištní výstavbou. Autoři sídliště v čele se Zídkou jí pojali jako tradiční uliční prostor s koridorovým zastavěním. [Zídka, Toman 1973: 8] Dodávám, že tradičním uličním prostorem je řešena nejen Pospíšilova třída, ale také část navazující třídy SNP.

Podle mého názoru poskytuje v kontextu této práce nejpřesnější vymezení sídliště Slezské Předměstí kniha Františka Tomana a Jana Zídky, který byl hlavním architektem tohoto sídliště. Zídka toto sídliště navrhoval do severovýchodní části města Hradce Králové. Území Slezského Předměstí vyznačil na severu tratí Českých drah, na východě ulicí Kladskou, na jihu třídou Víta Nejedlého a na západě ulic Buzuluckou, Okružní a Poučovskou. [Zídka, Toman 1973: 8]

Území sídliště Slezské Předměstí, tak jak ho chápe Zídka, se dnes podobá vymezení čtyř základních sídelních jednotek. Jsou to základní sídelní jednotky Slezské Předměstí - sever, Slezské Předměstí - střed, Slezské Předměstí - jih a základní sídelní jednotka Na Střezině, která dle vymezení základních sídelních jednotek není uvedena jako součást Slezského Předměstí. Dále nalezneme odchylku u základní sídelní jednotky Slezské Předměstí - jih. Touto odchylkou je skutečnost, že má hranici až s řekou Orlicí a nikoli již s třídou Víta Nejedlého. Zde se ovšem nejedná o oblast určenou k bydlení až na několik ojedinělých rodinných domků. Podle vymezení základních sídelních jednotek pokračuje Slezské Předměstí také na východě, kde nekončí ulicí Kladskou (základní sídelní jednotky Slezské Předměstí - východ a Nad Jezem) a pokračuje také na severu za tratí Českých drah (základní sídelní jednotky Slezské Předměstí - za tratí a Pouchov - skladištní oblast). Tyto posledně jmenované základní sídelní jednotky, které

leží na východě a za tratí Českých drah, slouží z převážné části jako skladištní oblasti a až na několik rodinných domků neslouží k bydlení. Navíc je třeba uvést, že se v těchto prostorech nenachází ani žádné dětské hřiště. [Český statistický úřad 2018]

S vymezením sídliště by nám mohly pomoci také územní obvody působnosti komise místní samosprávy v Hradci Králové. Tyto komise jsou zřizovány a rušeny Radou města Hradce Králové a jsou iniciativními a poradními orgány za části města, ve kterých působí. Slezské Předměstí je dle územních obvodů působnosti komise místní samosprávy rozděleno do dvou obvodů. Těmito obvody jsou Slezské Předměstí - sever a Slezské Předměstí - jih. Tyto dva územní obvody rozděluje Pospíšilova třída a navazující třída SNP. Vymezení těchto dvou územních obvodů jako celku je stejné, jako součet území všech základních sídelních jednotek Slezské Předměstí (sever, střed, jih, východ a za tratí), základní sídelní jednotky Na Střezině, Nad Jezem a Pouchov - skladištní oblast. Nemůžeme ovšem říci, že by vymezení jednoho obvodu působnosti komise místní samosprávy (Slezské Předměstí - sever, Slezské Předměstí - jih) odpovídalo konkrétním základním sídelním jednotkám. Zde území některých základních sídelních jednotek zasahuje do obou obvodů působnosti komise místní samosprávy. [Magistrát města Hradec Králové 2018]

Zjednodušeně by se tedy dalo říci, že zkoumané sídliště je na území Slezského Předměstí podle vymezení komise místní samosprávy, ale pouze a jedině tam, kde není skladištní oblast. Nicméně je nutné podotknout, že i když započítáme skladištní oblast, tak ta nemůže výrazněji zkreslit celkový výsledek výzkumu, protože se zde nenachází žádné dětské hřiště, kde bych mohl provádět výzkum. Zároveň je v této oblasti jen několik rodinných domků. Přesto nám nejpřesnější vymezení toho, co považují za sídliště Slezské Předměstí, poskytla kniha *Sídliště Slezské Předměstí Hradec Králové* od Františka Tomana a Jana Zídky. Toto vymezení ovšem přikládám do práce spíše pro porozumění, kde se nachází samotné sídliště. Jelikož neexistuje obdobná literatura k Moravskému Předměstí, musím se na jeho území držet vymezení dle obvodů působnosti komise místní samosprávy, které je pro toto sídliště vhodnější než vymezení dle základních sídelních jednotek. Pro porovnatelnost obou sídlišť a jeho jednotlivých částí je navíc vhodnější využít jednotného vymezení obou sledovaných sídlišť. Pokud vezmu v úvahu obě sledované oblasti, zdá se mi oproti vymezení dle základních

sídelních jednotek vhodnější vymezení dle obvodů působnosti komise místní samosprávy.

Dle územního vymezení, které používá komise místní samosprávy, není zjistitelné, kolik lidí na tomto území žije. Tato informace se ovšem dá zjistit za území základních sídelních jednotek k poslednímu sčítání lidu, domů a bytů, které proběhlo v roce 2011. Při použití dat z tohoto sčítání budeme muset reflektovat dvě skutečnosti. Zprvč bych uvedl, že poslední sčítání bylo provedeno před 7 lety a zadruhé je potřeba vzít v úvahu, že ne ve všech případech se územní vymezení základních sídelních jednotek shoduje s vymezením území dle obvodů působnosti komise místní samosprávy. To, že se území neshoduje, se týká především Moravského Předměstí. Na Slezském Předměstí budeme mít situaci jednodušší, protože se zde územní vymezení shodují alespoň jako celky, což jsem popsal výše. Přesto jsem toho názoru, že i když nemůžeme zjistit přesný počet obyvatel za územní obvody působnosti komise místní samosprávy, může nám i pouze přibližná kvantifikace pomoci objasnit, jak se mezi sebou zkoumaná sídliště liší v počtu obyvatelstva. Na základě dat ze sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011 vidíme, že zkoumané území Slezského Předměstí mělo 10 616 obyvatel s trvalým pobytem k roku 2011. Pokud bychom vyčlenili skladištní oblasti, o kterých jsem pojednal výše, mělo by zkoumané území ke stejnému roku 10 048 obyvatel. [Český statistický úřad 2018]

Tab. 1: Počet obyvatel s trvalým pobytem dle SLDB 2011 na území ZSJ, které odpovídají zkoumanému Slezskému Předměstí

	Počet obyvatel s trvalým pobytem dle SLDB 2011
Slezské Předměstí - sever	2 175
Slezské Předměstí - střed	4 966
Slezské Předměstí - jih	2 001
Na Střezině	906
Slezské Předměstí - za tratí	162
Slezské Předměstí - východ	234
Nad jezem	124
Pouchov - skladištní oblast	48
Celkem	10 616

Zdroj dat: Český statistický úřad 2018

4.2. Sídliště Moravské Předměstí

Po dokončení bytové výstavby na Slezském Předměstí se výstavba přesunula do jihozápadní a jižní části města, kam bylo situováno sídliště Moravské Předměstí. [Zídka, Toman 1973: 4] Hlavní tepnou sídliště Moravské Předměstí se stala Benešova třída, která je stejně jako Pospíšilova třída vybudována ve stylu tradiční obchodní a obytné ulice. Benešova třída se liší od Pospíšilovy třídy v tom, že již od svého vybudování vede odnikud nikam, což můžeme dle Potůčka považovat za jeden ze zásadních problémů této třídy. Potůček si také všímá, že sídliště Moravské Předměstí má značné rozestupy mezi jednotlivými domy a je dnes relativně řídko osídleno, což se dle něj může ještě prohlubovat, protože Benešova třída nepatří ve městě k dobrým adresám. Řešení situace vidí v navýšení počtu obyvatel, díky dostavbě nových obytných budov na volných zelených plochách a samozřejmě také revitalizací stávající zástavby. [Potůček 2009: 130]

Pokud bychom se pokusili vymezit sídliště Moravské Předměstí za pomoci základních sídelních jednotek, nikdy nevymežíme území tak, aby do něj nezasahovala část Třebše s rodinnými domky a zároveň jsme se nemuseli vzdát části sídliště Moravské Předměstí, kde se nachází panelové domy. Tato výše zmiňovaná oblast s rodinnými domky patří dle vymezení komise místní samosprávy již na území Třebše. [Český statistický úřad 2018]

Dle vymezení komise místní samosprávy, které pokládám za celkově vhodnější pro vymezení sídliště, se Moravské Předměstí skládá ze tří částí: Moravské Předměstí - sever, Moravské Předměstí - jih a Moravské Předměstí - východ. Celá tato oblast je zastavěna převážně panelovými domy. Pro lepší pochopení zde každou část Moravského předměstí vymezím samostatně. [Magistrát města Hradec Králové 2018]

Moravské Předměstí - sever má na západě hranici s Třebší, od které je odděleno ulicemi Zborovskou, Ševčíkovou, Domečkovou, kouskem ulice Hradecké a ulicemi Na Potoce. Severní hranicí Moravského Předměstí - sever je ulice Sokolská, která je zároveň součástí Gočárova okruhu. Východní hranicí Moravského Předměstí - sever tvoří ulice Brněnská. Jižní hranici utváří ulice Štefánikova a Palachova. [Magistrát města Hradec Králové 2018]

Moravské Předměstí - východ navazuje na Moravské Předměstí - sever ulicí Palachova, která je jeho severní hranicí. Na východě sahá Moravské Předměstí - východ až k Městským lesům Hradce Králové. Jižní část vymezuje ulice Hoděšovická a dále ulice Blodkova, která je poslední ulicí pod kopcem Rozárka, jenž odděluje Moravské Předměstí a Nový Hradec Králové. Západní hranici tvoří lesopark, který odděluje Moravské Předměstí - východ od Moravského Předměstí - jih. [Magistrát města Hradec Králové 2018]

Moravské Předměstí - jih navazuje na Moravské Předměstí - sever ulicí Štefánikova, která je zároveň jeho severní hranicí. Na východě, jak jsem již zmínil, navazuje Moravské Předměstí - jih na Moravské Předměstí - východ. Jižní hranici Moravského Předměstí - jih vymezuje stejně jako u Moravského Předměstí - východ kopec Rozárka. Západní hranici tvoří ulice Zborovská a Roudnická. [Magistrát města Hradec Králové 2018]

Co se týká určení přibližného počtu obyvatel Moravského Předměstí, i zde používám data ze sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011. Zde budeme muset přihlídnout k tomu, že se územní vymezení základních sídelních jednotek neshoduje s vymezením území dle obvodů působnosti komise místní samosprávy. Konkrétně se jedná o základní sídelní jednotku Moravské Předměstí III, která zasahuje dle územního vymezení komise místní samosprávy do území Třebše. Na území této základní sídelní jednotky se nachází panelové domy, které spadají dle vymezení komise místní samosprávy ještě na území Moravského Předměstí a dále několik ulic rodinných domků, které spadají dle vymezení komise místní samosprávy již na území Třebše. Podobně problematická je pro naše vymezení základní sídelní jednotka Podzámčí. Zde leží přibližně polovina území této základní sídelní jednotky na území Moravského Předměstí podle vymezení obvodů působnosti komise místní samosprávy. Tyto dvě výše zmíněné základní sídelní jednotky jsem započítal do celkového přibližného počtu obyvatel celé, protože nemůžeme říci, kolik z těchto obyvatel žije na území Moravského Předměstí dle vymezení komise místní samosprávy. [Český statistický úřad 2018]

Z příkládané tabulky můžeme vidět, že ve zkoumaných základních sídelních jednotkách žilo 24 053 obyvatel s trvalým pobytem k roku 2011. Od tohoto počtu obyvatel navrhuji odečíst okolo 500 obyvatel. To je počet obyvatel, který zhruba

předpokládám, že mohl žít v základních sídelních jednotkách Moravské Předměstí III a Podzámčí již mimo zkoumanou oblast. Pak bychom se dostali na 23 553 obyvatel, což je počet obyvatel, který by mohl alespoň přibližně odpovídat zkoumané oblasti Moravského Předměstí. Znovu ovšem zdůrazňuji, že se zde jedná pouze o přibližný odhad počtu obyvatel. [Český statistický úřad 2018]

Tab. 2: Počet obyvatel s trvalým pobytem dle SLDB 2011 na území ZSJ, které co nejvíce odpovídají zkoumanému Moravskému Předměstí

	Počet obyvatel s trvalým pobytem dle SLDB 2011
Moravské Předměstí I	4 904
Moravské Předměstí II	3 694
Moravské Předměstí III	2 986
Moravské Předměstí IV	3 176
Moravské Předměstí V	5 498
Moravské Předměstí VI	2 569
Moravské Předměstí VII	593
Podzámčí	505
Na Plachtě	128
Celkem	24 053

Zdroj dat: Český statistický úřad 2018

5. Empirická část

5.1. Charakteristiky výzkumného vzorku

Nejdříve bych rád podal několik vysvětlení k rozložení respondentek dle lokality. Výzkumný vzorek obsahuje 45 respondentek ze Slezského Předměstí a 60 respondentek z Moravského Předměstí. Jelikož má Moravské Předměstí větší počet obyvatel a také má dle rozdělení územních obvodů komise místní samosprávy o jeden územní obvod více než Slezské Předměstí, zastupuje Moravské Předměstí o něco více respondentek. Nasbírat přibližně stejný počet respondentek z každého obvodu působnosti komise místní samosprávy není tak jednoduchý úkol, jak se může zdát. I kdybych se na tuto skutečnost chtěl ptát, sami obyvatelé často nevědí, do kterého územního obvodu patří. Snažil jsem se tedy pohybovat ve všech obvodech přibližně stejně. V každém obvodu jsem získal jiný počet respondentek, protože respondentky se v rámci obvodů a občas i celých sídlišť volně pohybují. Nastala tak i situace, kdy vyplňovala dotazník matka z Moravského Předměstí na dětském hřišti na Slezském Předměstí. V takovém případě byla upozorněna, aby hodnotila sídliště, kde žije.

Obecně se dá říci, že prostorové rozložení respondentek ovlivňovalo několik skutečností. Na hřištích byla obvykle vyšší koncentrace matek z blízkých ulic. Z tohoto důvodu jsou více zastoupeny ulice, které jsou blízko nejvíce navštěvovaným hřištím. Tak si vysvětluji například nízký počet respondentek ze třídy SNP. Naopak je hojně zastoupena ulice Severní, která je dlouhou ulicí s velkým počtem obyvatel a leží blízko hojně navštěvovaného dětského hřiště. Když mluvíme o hřištích, které jsou nejvíce navštěvována, dá se dle mého pozorování říci, že jsou to především větší dětská hřiště, která obsahují ve své blízkosti také mlhoviště. Přesně takové dětské hřiště je například u ulice Severní. Podobné tomuto hřišti je také dětské hřiště „U Lachtana“, které se nachází poblíž ulice Palachova, jenž odděluje Moravské Předměstí - sever a Moravské Předměstí - východ. Dětské hřiště „U Lachtana“ leží již na území Moravského Předměstí - východ, přesto ho hojně navštěvují matky z Moravského Předměstí - sever. I přes skutečnost, že jsem prováděl šetření na nejvíce navštěvovaném dětském hřišti na území Moravského Předměstí - východ, získával jsem tam mnoho respondentek

z Moravského Předměstí - sever. Tato skutečnost se pak promítla v celkovém rozložení respondentek dle obvodu působnosti komise místní samosprávy.

Tab. 3: Respondentky dle obvodu působnosti KMS

	Četnost	Podíl v %
Moravské Předměstí - jih	16	15,2
Moravské Předměstí - sever	31	29,5
Moravské Předměstí - východ	13	12,4
Slezské Předměstí - jih	17	16,2
Slezské Předměstí - sever	28	26,7
Celkem	105	100,0

Co se týká respondentek dle typu domu, vzorek obsahuje pouze 4 matky, které bydlí v rodinném domě. Ostatní matky bydlí v bytových domech. Vzhledem k tomu, jaké jsem stanovil téma výzkumu, není tato situace podle mého názoru na škodu. Nízký podíl zastižených matek z rodinných domů si vysvětlují jednak skutečností, že mají tyto matky možnost využívat vlastní zahradu a tudíž mají sníženou motivaci trávit čas na dětských hřištích. Zadruhé pak skutečností, že většina obyvatel sídlišť žije v bytových domech a to i přes to, že Musil definuje sídliště Slezské Předměstí jako sídliště s převahou rodinných domů. [Musil 1985: 79]

Tab. 4: Respondentky dle typu domu

	Četnost	Podíl v %
Bytový dům	101	96,2
Rodinný dům	4	3,8
Celkem	105	100

Snažil jsem se také zajistit, aby výzkumný vzorek obsahoval kromě matek na rodičovské dovolené také matky zaměstnané. Z tohoto důvodu jsem výzkum prováděl ve všední dny i v odpoledních hodinách a také o víkendech. Když se podíváme na následující tabulku, vidíme, že se podařilo tento cíl naplnit a nasbírat vzorek, který obsahuje kromě matek na rodičovské dovolené i matky zaměstnané.

Tab. 5: Respondentky dle ekonomické aktivity

	Četnost	Podíl v %
Doma na rodičovské dovolené	51	48,6
Doma na rodičovské dovolené, ale přivydělává si	21	20,0
Zaměstnaná (včetně zkráceného pracovního úvazku)	33	31,4
Celkem	105	100,0

5.2. Celková rezidenční spokojenost matek

Celková rezidenční spokojenost matek byla zjišťována na základě jedné konkrétně položené otázky. Tato otázka byla položena hned na úvod dotazníku, aby nebyly respondentky ovlivněny dalšími otázkami. Zde přikládám znění otázky: „Když posoudíte sídliště celkově a vezmete v úvahu, jak se zde lidem žije, jak jste spokojena?“ Respondentky měly možnost vybírat na škále od jedné do pěti, kdy nejlepší hodnocení 1 znamenalo „velmi spokojena“ a nejhorší hodnocení 5 „velmi nespokojena“. Dá se říci, že způsob hodnocení byl podobný tomu školnímu. Průměrné hodnocení z těchto „známek“ za obě sídliště bylo 2,04, konkrétně 2,00 za Moravské Předměstí a 2,09 za Slezské Předměstí. Pokud tedy vezmeme zkoumaná sídliště Slezské Předměstí a Moravské Předměstí jako dva územní celky a podíváme se na celkovou spokojenost matek se sídlištěm, kde žijí, zjistíme, že na obou sídlištích vyjadřují matky přibližně stejnou úroveň spokojenosti. Nedá se ovšem říci, že by byla sídliště stejná. Pokud se budeme dívat na zkoumaná sídliště z pohledu jejich menších územních celků tak, jak jsem zkoumané oblasti rozdělil podle územních obvodů působnosti komise místní samosprávy, pak zjistíme, že se mezi sebou zkoumaná sídliště liší.

Tab. 6: Celková spokojenost se sídlištěm v závislosti na lokalitě

	Celková spokojenost se sídlištěm					Celkem
	Velmi spokojena	Spokojena	Průměr	Nespokojena	Velmi nespokojena	
Slezské PŘ.	9 20,0%	26 57,8%	8 17,8%	1 2,2%	1 2,2%	45 100,0%
Moravské PŘ.	13 21,7%	35 58,3%	11 18,3%	1 1,7%	0 0,0%	60 100,0%
Celkem	22 21,0%	61 58,1%	19 18,1%	2 1,9%	1 1,0%	105 100,0%

Pokud vezmeme v úvahu průměrné udělené hodnocení, můžeme identifikovat největší spokojenost na Moravském Předměstí - jih. Zde bylo průměrné udělené hodnocení 1,75. V této části sídliště uvedlo 87,6 % matek, že jsou celkově se sídlištěm spokojené nebo dokonce i velmi spokojené. Velmi spokojených matek bylo v tomto případě 43,8 %. Velmi dobré průměrně udělené hodnocení měly také územní obvody Slezské Předměstí - sever (1,82) a Moravské Předměstí - východ (1,85). Na Slezském Předměstí - sever můžeme identifikovat dokonce 96,4 % matek v kategoriích „velmi spokojena“ a „spokojena“, ale většina z nich patří spíše do kategorie „spokojena“ (71,4 %). Na Moravském Předměstí - východ je situace obdobná, zde patří do prvních dvou kategorií „velmi spokojena“ a „spokojena“ dokonce všechny matky z výzkumného vzorku. Opět se ale většina z nich kumuluje do kategorie „spokojena“ (84,6 %). Jako hůře hodnocené z porovnávaných oblastí můžeme identifikovat Moravské Předměstí - sever a Slezské Předměstí - jih. Moravské Předměstí - sever má průměrné hodnocení 2,19 a Slezské Předměstí - jih 2,53. Co se týká Moravského Předměstí - sever přičítám tuto skutečnost zejména stavu třídy Edvarda Beneše. To dokládá i skutečnost, že 19,4 % matek z Moravského Předměstí - sever považuje za jeden z největších problémů sídliště právě stav Benešovy třídy. Jak jsem navíc uvedl v dřívější části této práce, nepatří Benešova třída dle Potůčka k dobrým adresám ve městě. [Potůček 2009: 130] Z tohoto pohledu je Moravské Předměstí - sever hodnoceno ještě relativně dobře. Není to ale pouze stav třídy Edvarda Beneše, který by mohl vysvětlit horší hodnocení tohoto územního obvodu. Matky zde projevovaly vyšší nespokojenost oproti jiným územním obvodům například také v hodnocení dětských hřišť, u stavu chodníků, stavu budov a byly zde méně spokojené s dopravní situací. Nejhůře ze všech sledovaných územních obvodů v celkové spokojenosti matek se sídlištěm dopadlo Slezské Předměstí - jih. V rámci tohoto územního obvodu projevovaly matky vyšší nespokojenost oproti jiným územním obvodům v mnoha oblastech. Stejně jako na Moravském Předměstí - sever zde matky hůře hodnotily například dětská hřiště, stav chodníků, stav budov a též zde byly méně spokojené s dopravní situací. Kromě těchto oblastí se k tomu přidala ještě nejnižší spokojenost ze všech zkoumaných územních obvodů s počtem parkovacích míst a s městskou hromadnou dopravou.

Bohužel zde nemohu říci, že by byly rozdíly v celkové spokojenosti matek se sídlištěm v závislosti na územním obvodu působnosti komise místní samosprávy statisticky významné. Máme zde příliš malý počet respondentek na tabulku, a tak nemohu využít chí-kvadrátového testování. Nepomůže zde ani slučování kategorií. Předpokládám, že kdybychom měli více respondentek, rozdíly by statisticky významné byly. Takto můžeme pouze říci, že se rozdíly jeví jako věcně významné. Tato situace se netýká pouze této tabulky, ale také všech dalších, které jsou utvořeny v závislosti na územních obvodech dle vymezení komise místní samosprávy. Žádná z těchto tabulek použitých v práci nemá dostatečné množství respondentek. Pokud chceme rozdělit sídliště na více územních celků, je 105 respondentek příliš nízké číslo. Když ovšem porovnáme pouze Slezské Předměstí a Moravské Předměstí jako dva územní celky, nenalezneme ve většině případů žádné větší rozdíly. Tam, kde můžeme najít rozdíly, tam samozřejmě využijí i tohoto porovnání.

Tab. 7: Celková spokojenost se sídlištěm v závislosti na obvodu působnosti KMS

	Celková spokojenost se sídlištěm					Celkem
	Velmi spokojena	Spokojena	Průměr	Nespokojena	Velmi nespokojena	
Moravské PŘ. - jih	7 43,8%	7 43,8%	1 6,3%	1 6,3%	0 0,0%	16 100,0%
Moravské PŘ. - sever	4 12,9%	17 54,8%	10 32,3%	0 0,0%	0 0,0%	31 100,0%
Moravské PŘ. - východ	2 15,4%	11 84,6%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	13 100,0%
Slezské PŘ. - jih	2 11,8%	6 35,3%	8 47,1%	0 0,0%	1 5,9%	17 100,0%
Slezské PŘ. - sever	7 25,0%	20 71,4%	0 0,0%	1 3,6%	0 0,0%	28 100,0%
Celkem	22 21,0%	61 58,1%	19 18,1%	2 1,9%	1 1,0%	105 100,0%

Protože je rezidenční spokojenost provázána také s mobilitou, snažil jsem se zjistit, zda se matky chtějí odstěhovat do jiného pro ně lepšího prostředí. Podle mého názoru nám také tato informace může pomoci v tom, abychom zjistili, jak jsou matky spokojeny v prostředí sídliště, kde bydlí. Tabulka č. 8 ukazuje, že se o něco více matek chce odstěhovat ze Slezského Předměstí - jih a Moravského Předměstí - sever, tedy

z oblastí, kde matky projevily nižší míru celkové spokojenosti. Zajímavá je skutečnost, že třetí oblast, ze které se chtějí matky nejvíce odstěhovat je Moravské Předměstí - jih. Je to oblast, která dopadla nejlépe v celkové spokojenosti. Zde je tato skutečnost pravděpodobně ovlivněna malým počtem respondentek z tohoto území.

Tab. 8: Prostředí, kde chtějí matky žít v budoucnosti v závislosti na obvodu působnosti KMS

	V jakém prostředí chcete žít v následujících letech?		Celkem
	Chce zůstat na tomto sídlišti	Chce se odstěhovat	
Moravské Př. - jih	12 75,0%	4 25,0%	16 100,0%
Moravské Př. - sever	21 67,7%	10 32,3%	31 100,0%
Moravské Př. - východ	11 84,6%	2 15,4%	13 100,0%
Slezské Př. - jih	12 70,6%	5 29,4%	17 100,0%
Slezské Př. - sever	25 89,3%	3 10,7%	28 100,0%
Celkem	81 77,1%	24 22,9%	105 100,0%

5.3. Spokojenost s prostředím sídliště

V této části práce analyzuji spokojenost matek v konkrétních oblastech, které se týkají prostředí sídliště. Jedná se zde o parky, dětská hřiště, blízkost přírody, místa pro sportovní vyžití, stav chodníků, stav budov, počet parkovacích míst, dopravní situaci, údržbu zeleně a odvoz odpadu. Co se týká formální stránky v této části práce, je možné si povšimnout, že se v záhlaví tabulek objevuje velké písmeno T. Jedná se zde o označení nové transformované proměnné, která byla vytvořena v programu SPSS Statistics. V práci jsem chtěl toto rozlišení zachovat, aby bylo na první pohled jasné, ve kterých případech jde o transformované proměnné. Pokud se jedná o transformovanou proměnnou, sloučil jsem kategorie „velmi spokojena“ a „spokojena“ do jedné nové kategorie „spokojena“. Dále jsem sloučil kategorie „nespokojena“ a „velmi nespokojena“ do jedné nové kategorie „nespokojena“.

První hodnocenou oblastí prostředí sídliště jsou parky na sídlištích a v blízkém okolí v závislosti na obvodu působnosti komise místní samosprávy. Zde z tabulky vidíme, že situace je téměř ve všech územních obvodech identická. Jedinou menší odchylkou je Slezské Předměstí - sever, kde patří 92,9 % matek do kategorie „spokojena“, což je přibližně o 17 procentních bodů více než v ostatních územních obvodech. Průměrné udělené hodnocení matek za sídliště Slezské Předměstí je 1,78 a za sídliště Moravské Předměstí 2,05. I na základě tohoto ukazatele můžeme vidět, že jsou matky na Slezském Předměstí s parky o něco málo spokojenější. U spokojenosti matek s parky musíme reflektovat také skutečnost, že se některé matky zmínily, že na sídlišti a v blízkém okolí nejsou vlastně žádné parky. Pokud uvažovaly pouze parky ve stylu Jiráskových sadů, Šimkových sadů nebo Žižkových sadů, měly pravdu, že takovéto parky se v blízkosti některých zkoumaných lokalit nenachází. V tomto ohledu bylo ve výhodě Slezské Předměstí, které leží poblíž Šimkových sadů. I to může vysvětlovat, proč je v tomto ohledu lépe hodnocenou oblastí. Nicméně musím také podotknout, že osobně chápu parky také jako menší zelená prostranství, která jsou často průchozí a mohou si zde matky sednout na lavičku. Matky, které se na toto zeptaly, byly samozřejmě ubezpečeny, že mohou hodnotit i tato menší prostranství. Nicméně počet matek, který se zmínil, že ve zkoumané oblasti nejsou žádné parky, nebyl velký. Jednalo se spíše o několik málo případů.

Tab. 9: Spokojenost s parky v závislosti na obvodu působnosti KMS

	T - Parky na sídlišti a v blízkém okolí			Celkem
	Spokojena	Průměr	Nespokojena	
Moravské PŘ. - jih	12 75,0%	3 18,8%	1 6,3%	16 100,0%
Moravské PŘ. - sever	23 74,2%	5 16,1%	3 9,7%	31 100,0%
Moravské PŘ. - východ	10 76,9%	2 15,4%	1 7,7%	13 100,0%
Slezské PŘ. - jih	13 76,5%	3 17,6%	1 5,9%	17 100,0%
Slezské PŘ. - sever	26 92,9%	1 3,6%	1 3,6%	28 100,0%
Celkem	84 80,0%	14 13,3%	7 6,7%	105 100,0%

Další hodnocenou oblastí je spokojenost matek s dětskými hřišti, kde se ukazuje, že jsou matky spokojenější v těch územních obvodech, které byly lépe hodnoceny v celkové spokojenosti se sídlištěm. Mezi hůře hodnocené územní obvody patří Moravské Předměstí - sever, kde patří do kategorie „spokojena“ 73,3 % matek a Slezské Předměstí - jih, kde můžeme identifikovat 82,4 % spokojených matek. Ještě více spokojené s dětskými hřišti jsou matky z Moravského Předměstí - jih, Moravského Předměstí - východ a Slezského Předměstí - sever. V těchto třech jmenovaných územních obvodech patří do kategorie „spokojena“ více jak 92 % matek. Průměrné hodnocení matek za obě sledované oblasti bylo 1,80. Průměrné hodnocení matek za jednotlivá sídliště bylo následující, Slezské Předměstí bylo hodnoceno průměrnou „známkou“ 1,77 a Moravské Předměstí průměrnou „známkou“ 1,81. Pokud vezmeme komparovaná sídliště jako dva územní celky, jsou v obou matky spokojeny přibližně stejně. Na tomto místě se dá říci, že dětská hřiště patří k těm oblastem prostředí sídlišť, se kterými jsou matky spokojeny. To potvrzuje také zjištění, které prezentuji v části, která se věnuje analýze otevřených otázek. Dětská hřiště totiž patří podle matek k největším přednostem sídlišť.

Tab. 10: Spokojenost s dětskými hřišti v závislosti na obvodu působnosti KMS

	T - Dětská hřiště na sídlišti			Celkem
	Spokojena	Průměr	Nespokojena	
Moravské PŘ. - jih	15 93,8%	1 6,3%	0 0,0%	16 100,0%
Moravské PŘ. - sever	22 73,3%	8 26,7%	0 0,0%	30 100,0%
Moravské PŘ. - východ	12 92,3%	0 0,0%	1 7,7%	13 100,0%
Slezské PŘ. - jih	14 82,4%	1 5,9%	2 11,8%	17 100,0%
Slezské PŘ. - sever	26 96,3%	0 0,0%	1 3,7%	27 100,0%
Celkem	89 86,4%	10 9,7%	4 3,9%	103 100,0%

Co se týká spokojenosti matek s blízkostí přírody, můžeme vidět vyšší spokojenost u matek z Moravského Předměstí. Nejlépe zde dopadlo Moravské Předměstí - východ, kde všechny dotázané matky patřily do kategorie „spokojena“. Na Slezském Předměstí patřilo do kategorie „spokojena“ okolo 75 % matek. Průměrná udělená „známka“ byla 1,55 za Moravské Předměstí a 2,00 za Slezské Předměstí. Na základě tohoto průměrného hodnocení matek můžeme říci, že spokojenost matek s blízkostí přírody patří k oblastem, ve kterých se komparovaná sídliště mezi sebou liší nejvíce. Skutečnost, že jsou matky na Moravském Předměstí spokojeny s blízkostí přírody, je ve shodě také s tím, že zde 25 % matek uvedlo blízkost přírody za přednost sídliště.

Tab. 11: Spokojenost s blízkostí přírody v závislosti na obvodu působnosti KMS

	T - Blízkost přírody k procházkám			Celkem
	Spokojena	Průměr	Nespokojena	
Moravské PŘ. - jih	15 93,8%	0 0,0%	1 6,3%	16 100,0%
Moravské PŘ. - sever	27 87,1%	3 9,7%	1 3,2%	31 100,0%
Moravské PŘ. - východ	13 100,0%	0 0,0%	0 0,0%	13 100,0%
Slezské PŘ. - jih	13 76,5%	2 11,8%	2 11,8%	17 100,0%
Slezské PŘ. - sever	21 75,0%	6 21,4%	1 3,6%	28 100,0%
Celkem	89 84,8%	11 10,5%	5 4,8%	105 100,0%

Stejně jako u spokojenosti matek s blízkostí přírody se i u jejich spokojenosti s místy pro sportovní vyžití ukazuje, že jsou matky na Moravském Předměstí více spokojeny než matky na Slezském Předměstí. Na Moravském Předměstí byla místa pro sportovní vyžití hodnocena průměrnou „známkou“ 2,19, což je lepší hodnocení než na Slezském Předměstí, kde byla hodnocena průměrnou „známkou“ 2,64. Podle průměrného uděleného hodnocení matek můžeme také říci, že spokojenost matek s místy pro sportovní vyžití patří k oblastem, ve kterých se komparovaná sídliště mezi sebou liší nejvíce.

Tab. 12: Spokojenost s místy pro sportovní vyžití v závislosti na obvodu působnosti KMS

	T - Místa pro sportovní vyžití			Celkem
	Spokojena	Průměr	Nespokojena	
Moravské Př. - jih	11 68,8%	5 31,3%	0 0,0%	16 100,0%
Moravské Př. - sever	17 54,8%	11 35,5%	3 9,7%	31 100,0%
Moravské Př. - východ	7 58,3%	5 41,7%	0 0,0%	12 100,0%
Slezské Př. - jih	6 35,3%	8 47,1%	3 17,6%	17 100,0%
Slezské Př. - sever	11 39,3%	14 50,0%	3 10,7%	28 100,0%
Celkem	52 50,0%	43 41,3%	9 8,7%	104 100,0%

Když se podíváme na další hodnocenou oblast, kterou je stav chodníků v místě bydliště, uvidíme, že i zde jsou nejméně spokojené matky z Moravského Předměstí - sever a Slezského Předměstí - jih. Znovu se tedy jedná o územní obvody, kde byla vykázána nejnižší celková spokojenost se sídlištěm. K těmto dvěma územním obvodům zde musíme zmínit ještě Slezské Předměstí - sever, kde je sice stav chodníků hodnocen o něco lépe než na Moravském Předměstí - sever a Slezském Předměstí - jih, ale zároveň je zde tento stav hodnocen hůře než na Moravském Předměstí - jih a Moravském Předměstí - východ. Zároveň je zde nutné zmínit, že je průměrné hodnocení stavu chodníků za obě sledovaná sídliště 3,08. Konkrétně matky hodnotily průměrnou „známkou“ 3,03 za Moravské Předměstí a 3,13 za Slezské Předměstí. Komparovaná sídliště jsou tedy hodnocena podobně. Mimo jiné si můžeme povšimnout, že průměrná hodnocení patří k nejhorším v mém výzkumu spolu s počtem parkovacích míst a dopravní situaci na sídlištích. Můžeme tedy říci, že stav chodníků patří na obou sídlištích k nejhůře hodnoceným oblastem. To potvrzuje také fakt, že okolo 10 % matek na každém sídlišti si vzpomnělo na tuto skutečnost a uvedlo ji mezi největší problémy sídliště, kde bydlí.

Tab. 13: Spokojenost se stavem chodníků v závislosti na obvodu působnosti KMS

	T - Stav chodníků v místě vašeho bydliště			Celkem
	Spokojena	Průměr	Nespokojena	
Moravské Př. - jih	5 31,3%	9 56,3%	2 12,5%	16 100,0%
Moravské Př. - sever	4 12,9%	14 45,2%	13 41,9%	31 100,0%
Moravské Př. - východ	5 38,5%	6 46,2%	2 15,4%	13 100,0%
Slezské Př. - jih	4 23,5%	4 23,5%	9 52,9%	17 100,0%
Slezské Př. - sever	8 28,6%	10 35,7%	10 35,7%	28 100,0%
Celkem	26 24,8%	43 41,0%	36 34,3%	105 100,0%

Spokojenost se stavem budov je další oblastí, kde jsou matky méně spokojené na Moravském Předměstí - sever a Slezském Předměstí - jih. Na Moravském Předměstí - sever můžeme ve vzorku identifikovat 29 % matek, které patří do kategorie „nespokojena“. Na Slezském Předměstí - sever pak do této kategorie patří 25 % matek. Mezi sídlišti Moravské Předměstí a Slezské Předměstí jako dvěma územními celky se zde neprojevují výraznější rozdíly, na což poukazuje také průměrné udělené hodnocení. Průměrná „známka“ je na Slezském Předměstí 2,57 a na Moravském Předměstí 2,72.

Tab. 14: Spokojenost se stavem budov v závislosti na obvodu působnosti KMS

	T - Stav budov			Celkem
	Spokojena	Průměr	Nespokojena	
Moravské Př. - jih	7 43,8%	8 50,0%	1 6,3%	16 100,0%
Moravské Př. - sever	10 32,3%	12 38,7%	9 29,0%	31 100,0%
Moravské Př. - východ	7 53,8%	5 38,5%	1 7,7%	13 100,0%
Slezské Př. - jih	6 37,5%	6 37,5%	4 25,0%	16 100,0%
Slezské Př. - sever	16 57,1%	12 42,9%	0 0,0%	28 100,0%
Celkem	46 44,2%	43 41,3%	15 14,4%	104 100,0%

Spokojenost s počtem parkovacích míst v závislosti na lokalitě (Slezské Předměstí / Moravské Předměstí) je jediná ze zkoumaných oblastí, kde mohu využít chí-kvadrátového testování a zároveň zde vychází statisticky významné rozdíly. U některých oblastí sice mohu využít chí-kvadrátového testování, nicméně zde nevychází statisticky významné rozdíly. Proto zde u spokojenosti s počtem parkovacích míst přikládám také tabulku, kde rozdělují zkoumané oblasti pouze na Slezské Předměstí a Moravské Předměstí. Zde se dá říci, že jsou matky na Moravském Předměstí spokojenější než matky na Slezském Předměstí. Žádná z matek na Slezském Předměstí nehodnotila v prvních dvou kategoriích „velmi spokojena“ a „spokojena“, což ukazuje i transformovaná proměnná, kde není žádná matka v kategorii „spokojena“. Skutečnost, že jsou matky na Moravském Předměstí spokojenější s počtem parkovacích míst, ukazují také průměrná udělená hodnocení za jednotlivá sídliště. Na Slezském Předměstí je průměrná udělená „známka“ 4,16, což je podstatně horší hodnocení než na Moravském Předměstí, kde je tato průměrná „známka“ 3,63. Podle průměrného uděleného hodnocení matek můžeme dokonce říci, že se komparovaná sídliště mezi sebou liší nejvíce právě v hodnocení spokojenosti s počtem parkovacích míst. Z průměrné udělené „známky“ také vidíme, že počet parkovacích míst patří k oblastem, které matky hodnotí nejhůře. Analýza odpovědí na otevřené otázky navíc ukázala, že matky nejčastěji uvádí jako problém sídliště v obou zkoumaných lokalitách parkování.

Tab. 15: Spokojenost s počtem parkovacích míst v závislosti na obvodu působnosti KMS

	T - Počet parkovacích míst			Celkem
	Spokojena	Průměr	Nespokojena	
Moravské Př. - jih	5 31,3%	4 25,0%	7 43,8%	16 100,0%
Moravské Př. - sever	4 12,9%	8 25,8%	19 61,3%	31 100,0%
Moravské Př. - východ	1 8,3%	3 25,0%	8 66,7%	12 100,0%
Slezské Př. - jih	0 0,0%	3 17,6%	14 82,4%	17 100,0%
Slezské Př. - sever	0 0,0%	7 25,0%	21 75,0%	28 100,0%
Celkem	10 9,6%	25 24,0%	69 66,3%	104 100,0%

Tab. 16: Spokojenost s počtem parkovacích míst v závislosti na lokalitě

	T - Počet parkovacích míst			Celkem
	Spokojena	Průměr	Nespokojena	
Slezské Předměstí	0 0,0%	10 22,2%	35 77,8%	45 100,0%
Moravské Předměstí	10 16,9%	15 25,4%	34 57,6%	59 100,0%
Celkem	10 9,6%	25 24,0%	69 66,3%	104 100,0%

Také u spokojenosti matek s dopravní situací na sídlišti se ukazuje, že nejhůře hodnocenými územními obvody jsou Moravské Předměstí - sever a Slezské Předměstí - jih. V těchto územních obvodech můžeme poukázat na více jak 45% podíl nespokojených matek. Nejvíce jsou naopak matky spokojeny na Moravském Předměstí - jih. V tomto územním obvodu můžeme vidět největší podíl spokojených matek. Oproti Slezskému Předměstí - sever, které vykazuje druhý největší podíl spokojených matek je tu rozdíl téměř 27 procentních bodů. Co se týká komparace sídlišť Slezské Předměstí a Moravské Předměstí jako dvou územních celků, je na obou sídlištech spokojenost matek s dopravní situací téměř identická. To ukazují i průměrné udělené „známky“, které jsou 2,98 za Moravské Předměstí a 3,09 za Slezské Předměstí.

Tab. 17: Spokojenost s dopravní situací v závislosti na obvodu působnosti KMS

	T - Dopravní situace na sídlišti			Celkem
	Spokojena	Průměr	Nespokojena	
Moravské PŘ. - jih	10 62,5%	3 18,8%	3 18,8%	16 100,0%
Moravské PŘ. - sever	6 19,4%	11 35,5%	14 45,2%	31 100,0%
Moravské PŘ. - východ	3 25,0%	8 66,7%	1 8,3%	12 100,0%
Slezské PŘ. - jih	4 23,5%	5 29,4%	8 47,1%	17 100,0%
Slezské PŘ. - sever	10 35,7%	12 42,9%	6 21,4%	28 100,0%
Celkem	33 31,7%	39 37,5%	32 30,8%	104 100,0%

Další zkoumanou oblastí za prostředí sídliště je spokojenost s údržbou zeleně. Zde se neprojevuje žádný rozdíl mezi sídlištěm Slezské Předměstí a Moravské Předměstí jako mezi dvěma územními celky. Na Slezském Předměstí hodnotily respondentky průměrnou „známkou“ 2,13 a na Moravském Předměstí to byla „známka“ 2,15. Pokud vezmeme v úvahu územní obvody dle vymezení komise místní samosprávy, byla údržba zeleně nejlépe hodnocena na Slezském Předměstí - sever, kde bylo 89,3 % spokojených matek a na Moravském Předměstí - východ, kde bylo 84,6 % spokojených respondentek. Ve srovnání s výše zmíněnými územními obvody uváděly horší hodnocení matky z Moravského Předměstí - jih, Moravského Předměstí - sever a Slezského Předměstí - jih.

Tab. 18: Spokojenost s údržbou zeleně v závislosti na obvodu působnosti KMS

	T - Údržba zeleně			Celkem
	Spokojena	Průměr	Nespokojena	
Moravské PŘ. - jih	11 68,8%	3 18,8%	2 12,5%	16 100,0%
Moravské PŘ. - sever	23 74,2%	4 12,9%	4 12,9%	31 100,0%
Moravské PŘ. - východ	11 84,6%	2 15,4%	0 0,0%	13 100,0%
Slezské PŘ. - jih	9 52,9%	7 41,2%	1 5,9%	17 100,0%
Slezské PŘ. - sever	25 89,3%	2 7,1%	1 3,6%	28 100,0%
Celkem	79 75,2%	18 17,1%	8 7,6%	105 100,0%

Poslední zkoumanou oblastí za prostředí sídliště je spokojenost s odvozem odpadu. Zde matky hodnotily na Moravském Předměstí průměrnou „známkou“ 1,98 a na Slezském Předměstí průměrnou „známkou“ 2,27. Moravské Předměstí je tedy hodnoceno o něco lépe než Slezské Předměstí. Když se podíváme na hodnocení matek v závislosti na územním obvodu působnosti komise místní samosprávy, zjistíme, že nejhůře hodnoceným územním obvodem je Slezské Předměstí - jih. V tomto územním obvodu hodnotilo 17,6 % matek situaci s odvozem odpadu jako neuspokojivou, protože se zařadilo do kategorie „nespokojena“.

Tab. 19: Spokojenost s odvozem odpadu v závislosti na obvodu působnosti KMS

	T - Odvoz odpadu			Celkem
	Spokojena	Průměr	Nespokojena	
Moravské Př. - jih	10 62,5%	5 31,3%	1 6,3%	16 100,0%
Moravské Př. - sever	25 80,6%	5 16,1%	1 3,2%	31 100,0%
Moravské Př. - východ	10 76,9%	2 15,4%	1 7,7%	13 100,0%
Slezské Př. - jih	9 52,9%	5 29,4%	3 17,6%	17 100,0%
Slezské Př. - sever	20 71,4%	8 28,6%	0 0,0%	28 100,0%
Celkem	74 70,5%	25 23,8%	6 5,7%	105 100,0%

5.4. Spokojenost s obchody a službami

V této části práce analyzují spokojenost matek v následujících oblastech: obchody s potravinami, blízká obchodní centra, městská hromadná doprava a dostupnost lékařů, škol a školek.

Hned na úvod musím podotknout, že co se týká spokojenosti matek s obchody a službami, jsou matky ve všech sledovaných oblastech spokojené. To nejlépe dokumentuje průměrné hodnocení za všechny zkoumané územní obvody dohromady. Průměrné hodnocení spokojenosti s obchody s potravinami bylo 1,70, s blízkými obchodními centry 1,75, s dostupností lékařů 1,46, dostupnost školy byla hodnocena průměrnou „známkou“ 1,41, dostupnost školky 1,39 a městská hromadná doprava dokonce průměrnou „známkou“ 1,33. Pokud vezmeme v úvahu průměrné hodnocení matek za všechny zkoumané územní obvody dohromady, byla městská hromadná doprava dokonce nejlépe hodnocená oblast z celého výzkumu. Na základě těchto zjištění, kdy jsou matky ve všech sledovaných oblastech spokojeny, můžeme soudit, že mají sledovaná sídliště dle matek dobrou úroveň občanské vybavenosti. Tu si sídliště Slezské Předměstí udrželo, protože již před více jak třiceti lety upozorňoval na tuto skutečnost Musil ve své knize *Lidé a Sídliště*. [Musil 1985: 50] Na základě výsledků výzkumu mají dobrou úroveň občanské vybavenosti obě komparovaná sídliště. Za povšimnutí zde stojí také skutečnost, že v tomto bloku, který hodnotí spokojenost

s obchody a službami, nehodnotila žádná matka v kategorii „velmi nespokojena“ a u některých oblastí spokojenosti dokonce ani v kategorii „nespokojena“. Kategorii „nespokojena“ jsem zde zachoval i v případě, že do ní nespádala žádná z matek. Kategorii „velmi nespokojena“ nemá smysl uvádět. Cílem bylo zachovat stejnou úpravu tabulek.

První zkoumanou oblastí v rámci spokojenosti s obchody a službami je spokojenost s obchody s potravinami. Když se podíváme na rozdělení dle územních obvodů působnosti komise místní samosprávy, zjistíme, že na Slezském Předměstí je lépe hodnocena část Slezské Předměstí - sever, kde spadalo do kategorie „velmi spokojena“ 57,1 % matek oproti 29,4 % matek na Slezském Předměstí - jih. Na Moravském Předměstí byly matky nejméně spokojené v územním obvodu Moravské Předměstí - jih, kde se 25 % matek nezařadilo do kategorií „velmi spokojena“ nebo „spokojena“. V této zkoumané oblasti spokojenosti s obchody a službami můžeme říci, že matky projevovaly na obou komparovaných sídlištích přibližně stejnou úroveň spokojenosti. To dokumentují také průměrné udělené „známky“, které byly 1,67 na Slezském Předměstí a 1,73 na Moravském Předměstí.

Tab. 20: Spokojenost s obchody s potravinami v závislosti na obvodu působnosti KMS

	Obchody s potravinami				Celkem
	Velmi spokojena	Spokojena	Průměr	Nespokojena	
Moravské PŘ. - jih	7 43,8%	5 31,3%	2 12,5%	2 12,5%	16 100,0%
Moravské PŘ. - sever	15 48,4%	13 41,9%	3 9,7%	0 0,0%	31 100,0%
Moravské PŘ. - východ	5 38,5%	6 46,2%	2 15,4%	0 0,0%	13 100,0%
Slezské PŘ. - jih	5 29,4%	9 52,9%	3 17,6%	0 0,0%	17 100,0%
Slezské PŘ. - sever	16 57,1%	9 32,1%	3 10,7%	0 0,0%	28 100,0%
Celkem	48 45,7%	42 40,0%	13 12,4%	2 1,9%	105 100,0%

Také u spokojenosti matek s blízkými obchodními centry se nedá říci, že by byly matky na jednom ze dvou komparovaných sídlišť spokojenější. Zde byla průměrná udělaná „známka“ 1,72 na Moravském Předměstí a 1,80 na Slezském Předměstí. Za pozornost tu stojí skutečnost, že žádná z matek na Moravském Předměstí - východ nehodnotila hůře než v kategorii „spokojena“. Naopak na Moravském Předměstí - jih se mezi spokojené matky nezařadilo 25,1 % respondentek.

Tab. 21: Spokojenost s blízkými obchodními centry v závislosti na obvodu působnosti KMS

	Blízká obchodní centra				Celkem
	Velmi spokojena	Spokojena	Průměr	Nespokojena	
Moravské PŘ. - jih	6 37,5%	6 37,5%	3 18,8%	1 6,3%	16 100,0%
Moravské PŘ. - sever	15 48,4%	12 38,7%	4 12,9%	0 0,0%	31 100,0%
Moravské PŘ. - východ	5 38,5%	8 61,5%	0 0,0%	0 0,0%	13 100,0%
Slezské PŘ. - jih	3 17,6%	12 70,6%	2 11,8%	0 0,0%	17 100,0%
Slezské PŘ. - sever	14 50,0%	8 28,6%	6 21,4%	0 0,0%	28 100,0%
Celkem	43 41,0%	46 43,8%	15 14,3%	1 1,0%	105 100,0%

Když se podíváme na spokojenost matek s městskou hromadnou dopravou, zjistíme, že jsou matky méně spokojené na Slezském Předměstí. To ovlivňuje především situace na Slezském Předměstí - jih, kde je 17,6 % matek spokojeno pouze průměrně. V ostatních územních obvodech patří více jak 93 % matek do kategorií „velmi spokojena“ a „spokojena“. Nižší spokojenost matek s městskou hromadnou dopravou na Slezském Předměstí dokumentuje také průměrné udělené hodnocení matek ve zkoumaných lokalitách. Za Moravské Předměstí bylo toto průměrné udělené hodnocení matek 1,23 a za Slezské Předměstí 1,47.

Tab. 22: Spokojenost s MHD v závislosti na obvodu působnosti KMS

	Městská hromadná doprava				Celkem
	Velmi spokojena	Spokojena	Průměr	Nespokojena	
Moravské Př. - jih	13 81,3%	2 12,5%	1 6,3%	0 0,0%	16 100,0%
Moravské Př. - sever	25 80,6%	5 16,1%	1 3,2%	0 0,0%	31 100,0%
Moravské Př. - východ	10 76,9%	3 23,1%	0 0,0%	0 0,0%	13 100,0%
Slezské Př. - jih	9 52,9%	5 29,4%	3 17,6%	0 0,0%	17 100,0%
Slezské Př. - sever	20 71,4%	6 21,4%	2 7,1%	0 0,0%	28 100,0%
Celkem	77 73,3%	21 20,0%	7 6,7%	0 0,0%	105 100,0%

Z tabulky, která ukazuje spokojenost matek s dostupností lékařů v závislosti na obvodu působnosti komise místní samosprávy, můžeme vidět, že je na Moravském Předměstí větší podíl velmi spokojených matek než na Slezském Předměstí. Nejhorším hodnocením matek v rámci obou komparovaných sídlišť byla průměrná spokojenost. Do této kategorie „průměrně spokojena“ se naopak zařadil o něco větší podíl matek z Moravského Předměstí. I přes tuto skutečnost bych řekl, že můžeme přihlídnout také k analýze otevřených otázek a že jsou matky přece jen o něco málo spokojenější na Moravském Předměstí. V této lokalitě pravděpodobně ovlivňuje spokojenost s dostupností lékařů skutečnost, že se poblíž Moravského Předměstí - sever nachází Fakultní nemocnice Hradec Králové. Matky z Moravského Předměstí totiž ve více jak 20 % případů uváděly zdravotnické služby jako jednu z předností sídliště Moravské Předměstí. Oproti tomu na Slezském Předměstí tuto přednost neuvadlo ani 10 % respondentek. Když se podíváme na průměrné udělené hodnocení na zkoumaných sídlištích, zjistíme, že na Moravském Předměstí bylo toto průměrné udělené hodnocení matek opravdu o něco lepší, než na Slezském Předměstí. Moravské Předměstí bylo průměrně hodnoceno „zámkou“ 1,42 a Slezské Předměstí „zámkou“ 1,51.

Tab. 23: Spokojenost s dostupností lékařů v závislosti na obvodu působnosti KMS

	Dostupnost lékařů				Celkem
	Velmi spokojena	Spokojena	Průměr	Nespokojena	
Moravské Př. - jih	10 62,5%	4 25,0%	2 12,5%	0 0,0%	16 100,0%
Moravské Př. - sever	21 67,7%	8 25,8%	2 6,5%	0 0,0%	31 100,0%
Moravské Př. - východ	10 76,9%	1 7,7%	2 15,4%	0 0,0%	13 100,0%
Slezské Př. - jih	8 47,1%	8 47,1%	1 5,9%	0 0,0%	17 100,0%
Slezské Př. - sever	15 53,6%	13 46,4%	0 0,0%	0 0,0%	28 100,0%
Celkem	64 61,0%	34 32,4%	7 6,7%	0 0,0%	105 100,0%

Další oblastí, kterou porovnáváme, je spokojenost matek s dostupností školy. Z tabulky můžeme vidět, že největší spokojenost s dostupností školy projevují respondentky na Moravském Předměstí - jih a Moravském Předměstí - východ. Nejméně jsou naopak matky spokojené na Slezském Předměstí - jih. Pokud vezmeme v úvahu komparované sídliště Slezské Předměstí a Moravské Předměstí, jsou matky spokojenější na Moravském Předměstí, kde je průměrná udělená „známka“ spokojenosti s dostupností školy 1,33. Na Slezském Předměstí hodnotily matky průměrnou „známkou“ 1,52.

Tab. 24: Spokojenost s dostupností školy v závislosti na obvodu působnosti KMS

	Dostupnost školy				Celkem
	Velmi spokojena	Spokojena	Průměr	Nespokojena	
Moravské PŘ. - jih	12 75,0%	4 25,0%	0 0,0%	0 0,0%	16 100,0%
Moravské PŘ. - sever	20 64,5%	9 29,0%	2 6,5%	0 0,0%	31 100,0%
Moravské PŘ. - východ	11 84,6%	1 7,7%	1 7,7%	0 0,0%	13 100,0%
Slezské PŘ. - jih	8 47,1%	7 41,2%	2 11,8%	0 0,0%	17 100,0%
Slezské PŘ. - sever	17 63,0%	9 33,3%	0 0,0%	1 3,7%	27 100,0%
Celkem	68 65,4%	30 28,8%	5 4,8%	1 1,0%	104 100,0%

Poslední porovnávanou oblastí v tomto bloku, který se zabývá spokojeností s obchody a službami je spokojenost s dostupností školky. Také zde je nejhůře hodnoceným územním obvodem Slezské Předměstí - jih. Rovněž nejlépe hodnocené územní obvody jsou stejné jako u spokojenosti matek s dostupností školy. Celkově se dá říci, že je situace s dostupností školek dle hodnocení matek velmi podobná situaci s dostupností škol. Snad pouze na Slezském Předměstí jsou matky s dostupností školek přece jen o něco spokojenější než s dostupností škol. Pokud vezmeme v úvahu komparovaná sídliště jako dvě lokality, průměrné udělené hodnocení matek na Moravském Předměstí bylo 1,35 a na Slezském Předměstí 1,44.

Tab. 25: Spokojenost s dostupností školky v závislosti na obvodu působnosti KMS

	Dostupnost školky				Celkem
	Velmi spokojena	Spokojena	Průměr	Nespokojena	
Moravské Př. - jih	12 75,0%	4 25,0%	0 0,0%	0 0,0%	16 100,0%
Moravské Př. - sever	19 61,3%	10 32,3%	2 6,5%	0 0,0%	31 100,0%
Moravské Př. - východ	11 84,6%	1 7,7%	1 7,7%	0 0,0%	13 100,0%
Slezské Př. - jih	10 58,8%	5 29,4%	2 11,8%	0 0,0%	17 100,0%
Slezské Př. - sever	18 64,3%	9 32,1%	1 3,6%	0 0,0%	28 100,0%
Celkem	70 66,7%	29 27,6%	6 5,7%	0 0,0%	105 100,0%

5.5. Spokojenost s bytem a sousedstvím

Pokud se podíváme na spokojenost matek s bytem, zjistíme, že v tomto případě nejsou jednotlivá sídliště tím, co by ovlivňovalo spokojenost matek s bytem. Nedá se tak říci, že by na jednom sídlišti matky pociťovaly kvalitnější bytový fond. Také průměrná udělená hodnocení matek jsou podobná za obě zkoumané lokality. Na Slezském Předměstí byla průměrná udělená „známka“ matek 1,80 a na Moravském Předměstí 1,93.

Tab. 26: Spokojenost s bytem v závislosti na lokalitě

	T - Spokojenost s bytem			Celkem
	Spokojena	Průměr	Nespokojena	
Slezské Předměstí	36 80,0%	7 15,6%	2 4,4%	45 100,0%
Moravské Předměstí	49 81,7%	9 15,0%	2 3,3%	60 100,0%
Celkem	85 81,0%	16 15,2%	4 3,8%	105 100,0%

Ani u spokojenosti se sousedy se nedá říci, že jsou matky na jednom z komparovaných sídlišť spokojenější. V tomto případě není zajímavé přikládat ani tabulku spokojenosti se sousedy v závislosti na obvodu působnosti komise místní samosprávy, protože ani v tomto menším územním rozdělení se nevyskytují větší rozdíly mezi jednotlivými územními obvody. Celkově můžeme říci, že je na Slezském Předměstí sice větší podíl spokojených matek, ale zároveň také o něco větší podíl matek nespokojených. Průměrné udělené hodnocení matek bylo za sídliště Moravské Předměstí 2,18 a za sídliště Slezské Předměstí 2,27.

Tab. 27: Spokojenost se sousedy v závislosti na lokalitě

	T - Spokojenost se sousedy			Celkem
	Spokojena	Průměr	Nespokojena	
Slezské Předměstí	33 73,3%	6 13,3%	6 13,3%	45 100,0%
Moravské Předměstí	38 63,3%	18 30,0%	4 6,7%	60 100,0%
Celkem	71 67,6%	24 22,9%	10 9,5%	105 100,0%

Pokud vezmeme v úvahu komparovaná sídliště Slezské Předměstí a Moravské Předměstí jako dva územní celky, tak také míru hluku na obou sídlištích vnímají matky přibližně podobně. Celkově se dá říci, že hluk většinu matek na zkoumaných sídlištích neobtěžuje. Některé matky mě k otázce, jak vnímají míru hluku na sídlišti, samy řekly, že uvedou, že je hluk neobtěžuje, protože bydlí ve vyšším patře domu a z tohoto důvodu je tam již žádný hluk neobtěžuje. Tyto matky reflektovaly hluk na sídlišti a pravděpodobně by je mohl hluk obtěžovat, kdyby bydlely v nižším patře domu. Pokud se ovšem podíváme blíže na jednotlivé územní obvody z hlediska vnímaného hluku, zjistíme, že situace je v jednotlivých územních obvodech diferencovaná. Nejhuře vnímají hlučnost na sídlišti matky ze Slezského Předměstí - jih. Druhým nejhuře hodnoceným územním obvodem je Moravské Předměstí - sever.

Tab. 28: Míra hluku na sídlišti v závislosti na obvodu působnosti KMS

	Míra hluku na sídlišti				Celkem
	Neobtěžuje	Spíše neobtěžuje	Spíše obtěžuje	Obtěžuje	
Moravské Př.- jih	6 37,5%	8 50,0%	2 12,5%	0 0,0%	16 100,0%
Moravské Př.- sever	6 19,4%	20 64,5%	3 9,7%	2 6,5%	31 100,0%
Moravské Př.- východ	6 46,2%	5 38,5%	2 15,4%	0 0,0%	13 100,0%
Slezské Př.- jih	2 11,8%	10 58,8%	3 17,6%	2 11,8%	17 100,0%
Slezské Př.- sever	12 42,9%	13 46,4%	3 10,7%	0 0,0%	28 100,0%
Celkem	32 30,5%	56 53,3%	13 12,4%	4 3,8%	105 100,0%

5.6. Spokojenost s bezpečností na sídlištích

Nejméně bezpečný územní obvod ve dne je dle matek Slezské Předměstí - jih. V tomto územním obvodu je pouze podle 56,3 % matek bezpečné se pohybovat ve dne na sídlišti. Podle ostatních matek je zde bezpečnost spíše průměrná.

Tab. 29: Bezpečnost ve dne v závislosti na obvodu působnosti KMS

	Bezpečnost ve dne					Celkem
	Velmi bezpečné	Spíše bezpečné	Průměrně bezpečné	Spíše nebezpečné	Velmi nebezpečné	
Moravské Př.- jih	6 37,5%	8 50,0%	2 12,5%	0 0,0%	0 0,0%	16 100,0%
Moravské Př.- sever	6 19,4%	18 58,1%	6 19,4%	1 3,2%	0 0,0%	31 100,0%
Moravské Př.- východ	3 23,1%	6 46,2%	4 30,8%	0 0,0%	0 0,0%	13 100,0%
Slezské Př.- jih	2 12,5%	7 43,8%	7 43,8%	0 0,0%	0 0,0%	16 100,0%
Slezské Př.- sever	7 25,0%	14 50,0%	6 21,4%	1 3,6%	0 0,0%	28 100,0%
Celkem	24 23,1%	53 51,0%	25 24,0%	2 1,9%	0 0,0%	104 100,0%

Pokud vezmeme v úvahu bezpečnost v noci, již není dle matek nejméně bezpečným územním obvodem Slezské Předměstí - jih, tak jako je tomu ve dne. Na Slezském Předměstí - jih je pocíťovaná bezpečnost matek téměř stejná v nočních i denních hodinách. U ostatních sledovaných územních obvodů je pocíťovaná bezpečnost matek v noci výrazněji nižší. Nejmenší bezpečí pocíťují matky z Moravského Předměstí - sever, které bylo druhým nejhůře hodnoceným územním obvodem ve dne.

Tab. 30: Bezpečnost v noci v závislosti na obvodu působnosti KMS

	Bezpečnost v noci					Celkem
	Velmi bezpečné	Spíše bezpečné	Průměrně bezpečné	Spíše nebezpečné	Velmi nebezpečné	
Moravské PŘ. - jih	0 0,0%	9 56,3%	5 31,3%	2 12,5%	0 0,0%	16 100,0%
Moravské PŘ. - sever	1 3,3%	6 20,0%	16 53,3%	7 23,3%	0 0,0%	30 100,0%
Moravské PŘ. - východ	0 0,0%	4 30,8%	8 61,5%	1 7,7%	0 0,0%	13 100,0%
Slezské PŘ. - jih	0 0,0%	8 47,1%	8 47,1%	1 5,9%	0 0,0%	17 100,0%
Slezské PŘ. - sever	1 3,8%	6 23,1%	17 65,4%	1 3,8%	1 3,8%	26 100,0%
Celkem	2 2,0%	33 32,4%	54 52,9%	12 11,8%	1 1,0%	102 100,0%

5.7. Analýza otevřených otázek - přednosti a problémy sídlišť

V dotazníku jsem nechal prostor také pro dvě otevřené otázky. První zjišťuje, co považují matky za největší přednosti sídliště, kde bydlí. Druhá zjišťuje, co považují za největší problémy sídliště, kde bydlí. V každé této otázce jsem nechal matky vypsát maximálně tři položky. Ne všechny matky využily maximálního počtu odpovědí a některé nevedly dokonce žádnou odpověď. Také situace, kdy matky nevedly odpověď, je pro nás informací. V případě první otázky je to informace, že matky nevidí žádnou přednost sídliště a v případě druhé otázky je to zjištění, že matky neidentifikují žádný problém na sídlišti. Co se týká otázky, co považují matky za největší problémy sídliště, nevedlo žádnou odpověď 18,3 % matek z Moravského Předměstí a 11,1 % ze Slezského Předměstí, což odpovídá 11 matkám na Moravském Předměstí a 5 matkám

na Slezském Předměstí. Rozdíl zde není velký, nicméně můžeme říci, že je na Moravském Předměstí o něco více matek, které nevidí žádný problém na sídlišti, kde bydlí. Na otázku, co považují matky za největší přednosti sídliště, odpověděly téměř všechny matky. Neodpověděly pouze 3 matky ze Slezského Předměstí (6,7 %) a 1 matka z Moravského Předměstí (1,7 %). Odpovědi matek na otevřené otázky jsem sloučil do kategorií a představuji je v následujících tabulkách. Do těchto tabulek jsem uvedl pouze ty kategorie, které vypsalo na jednom ze zkoumaných sídlišť alespoň 5 % matek z tohoto sídliště. To odpovídá 3 matkám z jednoho sídliště. Pokud byla splněna tato podmínka, uvedl jsem tuto kategorii pro porovnání i u druhého sídliště a to za předpokladu, že tuto odpověď na daném sídlišti uvedla alespoň jedna matka.

Jak můžeme vidět z tabulek, považují matky za největší přednosti sídliště dětská hřiště. Tuto odpověď uvedlo více jak 30 % matek na každém ze sledovaných sídlišť. Zde se ovšem nabízí otázka, zda není tato skutečnost minimálně ovlivněna tím, že se výzkum prováděl právě na dětských hřištích. Na druhou stranu na základě teoretické části této práce víme, že jsou dětská hřiště pro matky s dětmi důležitými prvky na území sídliště, a tak z tohoto pohledu nepřekvapuje, že jsou v odpovědích často zmiňována. Dále zmíním, že na Moravském Předměstí vypsalo 30 % matek mezi největší přednosti obchody. Ty uvedlo mezi největší přednosti Slezského Předměstí pouze 13,3 % matek. Vyšší výskyt této odpovědi na Moravském Předměstí nejspíše odráží skutečnost, že se na hranicích s Moravským Předměstím nachází hojně navštěvované obchodní centrum Futurum. Dále uvádí 26,7 % matek mezi největší přednosti sídliště Moravské Předměstí školy, na které si na Slezském Předměstí vzpomnělo pouze 13,3 % matek. Podobně je tomu také u školek. Také zde platí skutečnost, že je matky z Moravského Předměstí zařadily mezi přednosti sídliště o něco častěji. Rozdíl je zde ale pouze 7 procentních bodů. Mezi jinou vyzdvihovanou vlastnost Moravského Předměstí patří blízkost přírody. Tuto odpověď uvedlo 25 % matek, což je více, než na Slezském Předměstí (11,1 %). Toto hodnocení matek je zřejmě ovlivněné tím, že má Moravské Předměstí - východ hranici s královéhradeckými městskými lesy, o čemž jsem již informoval v části vymezení sídliště Moravské Předměstí. Zdravotnické služby jsou mezi největšími přednostmi Moravského Předměstí podle 21,7 % matek, což je výrazný rozdíl oproti Slezskému Předměstí (8,9 %). Zde hraje dle mého názoru hlavní roli především umístění Fakultní nemocnice Hradec Králové, protože vlastní polikliniku mají obě

komparovaná sídliště. Celkovou dostupnost považuje za hlavní přednost sídliště 18,3 % matek na Moravském Předměstí, což je o něco méně než na Slezském Předměstí, kde patří tato vlastnost sídliště k druhé nejvíce vyzdvihované s 26,7% podílem. Jen o něco méně matek na Slezském Předměstí uvedlo mezi přednosti Slezského Předměstí zeleň a také skutečnost, že se jedná o klidnou lokalitu. Obě kategorie uvádí shodně 24,5 % matek. Na Moravském Předměstí se obě kategorie pohybují pouze okolo 10 %. Poslední vyzdvihovanou předností, na kterou zde upozorním, je městská hromadná doprava. Na Slezském Předměstí tuto přednost vyzdvihuje 20 % matek, což je o něco více než na Moravském Předměstí, kde si na tuto skutečnost vzpomnělo 11,7 % matek. Musím zde ovšem uvést, že pokud přihlídneme také k průměrnému udělenému hodnocení, byla městská hromadná doprava nejlépe hodnocenou oblastí ze všech oblastí v mém výzkumu s průměrným hodnocením 1,33 za obě komparovaná sídliště. Pokud budeme analyzovat konkrétní územní obvody hlouběji, zjistíme, že se průměrné hodnocení matek pohybovalo ve všech územních obvodech mezi 1,23 až 1,36 s výjimkou Slezského Předměstí - jih, kde bylo toto průměrné udělené hodnocení o poznání horší a dosahovalo hodnoty 1,65. V tomto porovnání dopadlo Slezské Předměstí o něco hůře. Moravské Předměstí má za všechny komparované územní obvody průměrnou „známku“ 1,23 a Slezské Předměstí průměrnou „známku“ 1,47.

Tab. 31: Největší přednosti sídliště Slezské Předměstí dle matek

	Četnost	Podíl v %
Dětská hřiště	16	35,6%
Celková dostupnost	12	26,7%
Klidná lokalita	11	24,5%
Zeleň	11	24,5%
MHD	9	20,0%
Obchody	6	13,3%
Školy	6	13,3%
Školky	5	11,1%
Blízkost přírody	5	11,1%
Zdravotnické služby	4	8,9%
Mlhoviště	2	4,5%
Parky	1	2,2%

Poznámka: procentuální podíl je u Slezského Předměstí vypočítán z N 45

Tab. 32: Největší přednosti sídliště Moravské Předměstí dle matek

	Četnost	Podíl v %
Dětská hřiště	19	31,7%
Obchody	18	30,0%
Školy	16	26,7%
Blízkost přírody	15	25,0%
Zdravotnické služby	13	21,7%
Celková dostupnost	11	18,3%
Školka	11	18,3%
Klidná lokalita	7	11,7%
MHD	7	11,7%
Zeleň	6	10,0%
Parky	4	6,7%
Mlhoviště	3	5,0%

Poznámka: procentuální podíl je u Moravského Předměstí vypočítán z N 60

Jak můžeme vidět z tabulek, jednoznačně největším problémem obou komparovaných hradeckých sídlišť je podle odpovědí matek parkování. Na Slezském Předměstí tuto odpověď vypsalo dokonce více než 50 % matek. Na Moravském Předměstí sice nebyla dosažena hranice 50 % procent, nicméně i zde se blížíme situaci, kdy je každá druhá matka nespokojena. Zde odkazuji také na sociologické šetření spokojenosti občanů s místním společenstvím v Hradci Králové. Také v tomto šetření označili respondenti za největší problém ve městě parkování. V závěrech této výzkumné zprávy je ovšem uvedeno, že vzhledem k nízkým četnostem odpovědí data neindikují výrazný problém, který by trápil většinu obyvatel ve městě. [Focus 2015] Co se ovšem týká specifické skupiny matek s dětmi v prostředí sídlišť Slezské Předměstí a Moravské Předměstí, můžeme říci, že se minimálně pro tuto skupinu osob ve zkoumané oblasti jedná o výrazný problém. Vzhledem k tomu, že jsem otázku na počet parkovacích míst zařadil do dotazníku zejména proto, že se jedná o typický problém sídlištní výstavby a nikoli proto, že se jedná o typickou oblast každodenního života matek s dětmi v prostředí sídliště, jsem toho názoru, že by pravděpodobně mohl být tento závěr platný také pro další skupiny obyvatel na komparovaných sídlištích.

Dále by se dalo říci, že je na obou sídlištích druhým nejčastěji uváděným problémem sídliště jistá skupina obyvatel. Na každém sídlišti je to ovšem jiná skupina.

Na Slezském Předměstí matky uvádí bezdomovce a jinou skupinu obyvatel zde neuvádí. Na Moravském Předměstí jsem tuto skupinu, kterou matky uvádí, označil jako nepřizpůsobiví občané, s tím, že kategorie zahrnuje odpovědi jako „tmavší spoluobčané“ nebo „narkomani“. Některé matky dokonce v odpovědích prostorově vymezily, kde se podle nich problematická skupina obyvatel nachází: „blízkost Benešovky - ruch, Romové“ nebo „Romové - Indiánka“. Výše zmiňované skupiny obyvatel matky neuváděly ve svých odpovědích tak často jako parkování, které celkově uvedlo 50 ze 105 dotazovaných matek. Dále si můžeme povšimnout, že okolo 10 % matek z obou sídlišť vypsal jako jeden z největších problémů na sídlišti stav chodníků. Shodně okolo 10 % matek považuje za jeden z největších problémů sídliště pejskaře. Dá se říci, že většině matek vadila především skutečnost, že majitelé psů neuklízí po svých mazlíčcích. To vystihují i následující odpovědi: „hodně pejskařů - neuklízí po psech“ nebo „psí exkrementy“. Některým matkám vadila také skutečnost, že se psi vyskytují tam, kde by se vyskytovat neměli. To dokumentuje například následující odpověď „psi na hřišti“. Dalším zmiňovaným problémem, který se týká konkrétně Moravského Předměstí a zmínilo jej alespoň 10 % matek, je stav třídy Edvarda Beneše. Poslední problém dle matek s dětmi, který tu zmíním, se týká pouze Slezského Předměstí. Necelých 10 % matek označilo za problém dětská hřiště na Slezském Předměstí. Zde matkám vadila především skutečnost, že nejsou dětská hřiště dostatečně vybavena. To dokumentují i zmiňované odpovědi „nedostačující dětská hřiště“ nebo „hřiště - herní prvky“.

Tab. 33: Největší problémy sídliště Slezské Předměstí dle matek

	Četnost	Podíl v %
Parkování	24	53,3%
Bezdomovci	11	24,5%
Pejskaři	4	8,9%
Stav chodníků	4	8,9%
Dětská hřiště	4	8,9%
Hluk	2	4,5%
Dopravní situace	2	4,5%

Poznámka: procentuální podíl je u Slezského Předměstí vypočítán z N 45

Tab. 34: Největší problémy sídliště Moravské Předměstí dle matek

	Četnost	Podíl v %
Parkování	26	43,3%
Nepřízpůsobiví občané	8	13,3%
Stav chodníků	7	11,7%
Stav tř. Edvarda Beneše	6	10,0%
Pejskaři	6	10,0%
Hluk	4	6,7%
Dopravní situace	3	5,0%
Bezdomovci	1	1,7%

Poznámka: procentuální podíl je u Moravského Předměstí vypočítán z N 60

6. Závěr

Cílem práce bylo hodnocení a komparace rezidenční spokojenosti na sídlištích Slezské Předměstí a Moravské Předměstí z pohledu specifické skupiny matek s dětmi.

Práce odpovídá na tři základní výzkumné otázky. První výzkumná otázka, kterou jsem si položil, se týkala celkové úrovně rezidenční spokojenosti matek na vybraných sídlištích. Zde můžeme říci, že pokud porovnáme zkoumaná sídliště Slezské Předměstí a Moravské Předměstí jako dva územní celky, zjistíme, že na obou sídlištích vyjadřují matky přibližně stejnou úroveň celkové spokojenosti. Nemůžeme ovšem mluvit o tom, že by byla komparovaná sídliště stejná. Když se podíváme na zkoumaná sídliště z pohledu menších územních obvodů podle vymezení komise místní samosprávy, uvidíme, že se mezi sebou zkoumaná sídliště liší. Již podle průměrného uděleného hodnocení vidíme, že jsou matky nejvíce spokojené na Moravském Předměstí - jih. Dále patří mezi lépe hodnocené územní obvody Moravské Předměstí - východ a Slezské Předměstí - sever. Naopak hůře hodnocenými územními obvody jsou Moravské Předměstí - sever a Slezské Předměstí - jih. Zde můžeme mluvit o tom, že v těchto dvou hůře hodnocených územních obvodech v hodnocení celkové rezidenční spokojenosti vykazovaly matky nižší spokojenost v hodnocení dětských hřišť, stavu chodníků, stavu budov a byly v těchto územních obvodech méně spokojené s dopravní situací. Zcela nejhůře ze všech sledovaných územních obvodů v celkové spokojenosti matek se sídlištěm dopadlo Slezské Předměstí - jih, kde matky vykazovaly také nejnižší spokojenost ze všech zkoumaných územních obvodů s počtem parkovacích míst a s městskou hromadnou dopravou.

Co se týká druhé výzkumné otázky, kde se ptám na úroveň rezidenční spokojenosti matek v konkrétních sledovaných oblastech, nemohu tu vzhledem k rozsahu sledovaných oblastí spokojenosti matek odpovědět na to, jak matky hodnotily za všechny konkrétní sledované oblasti. Prakticky bych tu musel opakovat většinu závěrů z empirické části práce, která se podrobně věnuje odpovědím na výzkumné otázky, které jsem si stanovil. Z tohoto důvodu jsem se zde rozhodl přiložit pro přehlednost dvě tabulky, které shrnují průměrné udělené hodnocení matek v jednotlivých sledovaných oblastech spokojenosti matek. První tabulka ukazuje toto

průměrné udělené hodnocení v závislosti na lokalitě. Zde můžeme vidět průměrné udělené hodnocení za Slezské Předměstí, Moravské Předměstí a také za obě komparovaná sídliště dohromady. Druhá tabulka ukazuje toto průměrné udělené hodnocení v závislosti na obvodu působnosti komise místní samosprávy. Zde můžeme mezi sebou porovnat menší územní celky z komparovaných sídlišť. Také je potřeba zmínit, že do tabulek s průměrným uděleným hodnocením nebylo začleněno hodnocení bezpečnosti, protože mělo vytvořenou jinou hodnotící škálu. Tabulky, které se věnují spokojenosti matek s bezpečností, jsou k nalezení na stranách 59 a 60.

Poslední výzkumná otázka, kterou jsem si stanovil, se týká toho, ve kterých sledovaných oblastech rezidenční spokojenosti se vybraná sídliště liší nejvíce. Pokud vezmeme v úvahu průměrná udělená hodnocení matek za jednotlivé oblasti, zjistíme, že se komparovaná sídliště mezi sebou nejvíce liší v blízkosti přírody, v počtu parkovacích míst a v dostupných místech pro sportovní vyžití. Skutečnost, že se mezi sebou komparovaná sídliště liší v blízkosti přírody, potvrzují také odpovědi matek na otevřené otázky. Na Moravském Předměstí totiž uvedlo blízkost přírody jako přednost sídliště 25 % matek. Oproti tomu na Slezském Předměstí tuto vlastnost sídliště vyzdvihuje pouze okolo 11 % matek. K počtu parkovacích míst můžeme říci, že je celkově nejhůře hodnocenou oblastí ve výzkumu za obě komparovaná sídliště. Přesto můžeme říci, že se mezi sebou zkoumaná sídliště liší ve spokojenosti matek s počtem parkovacích míst. Na Slezském Předměstí jsou matky s počtem parkovacích míst ještě nespokojenější, než na Moravském Předměstí. I když je stav parkovacích míst na Moravském Předměstí špatný a matky ho průměrně hodnotí průměrnou známkou 3,63, na Slezském Předměstí je hodnocen ještě horší průměrnou známkou 4,16. Tento stav potvrzují také odpovědi matek na otevřené otázky. Co se týká míst pro sportovní vyžití, také v této oblasti jsou matky spokojenější na Moravském Předměstí. Pokud bychom vzali v úvahu ještě analýzu odpovědí matek na otevřené otázky, mohl bych zde zmínit, že kromě oblastí na které se v dotazníku konkrétně ptám, se mezi sebou sledovaná sídliště liší ještě v tom, že Slezské Předměstí vypsalo větší podíl matek jako klidnou lokalitu.

Dále krátce prezentuji nejdůležitější zjištění z analýzy odpovědí matek na otevřené otázky, které zkoumají, co matky považují za největší přednosti sídliště, kde bydlí a co považují za největší problémy sídliště, kde bydlí. Na Moravském Předměstí považují matky za největší přednosti sídliště především dětská hřiště, obchody, školy,

blízkost přírody, zdravotnické služby, celkovou dostupnost nebo školky. Na Slezském Předměstí řadí matky mezi největší přednosti sídliště především dětská hřiště, celkovou dostupnost, skutečnost, že se jedná o klidnou lokalitu, zeleň nebo městskou hromadnou dopravu. Pokud jde o určení největšího problému sídlišť, jednoznačně nejvíce matek z obou komparovaných lokalit uvedlo parkování.

Výsledky výzkumu by mohly posloužit také jako podnět k zamyšlení pro město Hradec Králové. Minimálně v tom ohledu, že situaci s počtem parkovacích míst je potřeba řešit nejen v centru města budováním nových parkovacích domů, ale také rozšiřováním parkovacích míst na sídlištích. Stav, kdy každá druhá matka vypisuje parkování mezi jeden z největších problémů sídliště, indikuje, že minimálně tato skupina obyvatel považuje počet parkovacích míst za výrazný problém zkoumaných sídlišť. To potvrzuje také skutečnost, že se jedná o nejhůře hodnocenou oblast v mém výzkumu. Kromě toho je třeba vzít v úvahu také další dvě nejhůře hodnocené oblasti výzkumu na obou sledovaných sídlištích. Těmito oblastmi jsou stav chodníků a dopravní situace. Identifikace těchto nejhůře hodnocených oblastí spokojenosti matek by mohla posloužit jako podnět k zamyšlení, jak tyto špatně hodnocené oblasti upravit, aby to přispělo ke zvýšení spokojenosti matek s dětmi na sledovaných sídlištích.

Závěrem je potřeba uvést, že v bakalářské práci vidím také jistá omezení. Jedním z nich je nízký počet získaných respondentek, který znemožnil ve většině tabulek použití chí-kvadrátového testování statistické významnosti. Kromě toho se domnívám, že by tomuto typu práce prospělo, aby nehodnotila pouze jednotlivé oblasti spokojenosti, ale také reflektovala důležitost, kterou respondentky dané oblasti připisují. Zde by bylo vhodné, aby matky seřadily tyto oblasti spokojenosti podle toho, jak jsou pro ně důležité. Na základě toho bychom mohli říci, které oblasti spokojenosti jsou pro matky důležitější a které považují naopak za méně důležité. Sběr těchto dalších dat by ovšem prodloužil délku dotazníků, které vzhledem k jejich distribuci na dětských hřištích nemohly být příliš dlouhé.

Tab. 35: Průměrné udělené hodnocení u jednotlivých oblastí spokojenosti v závislosti na lokalitě

	SP	MP	SP a MP
Celková spokojenost se sídlištěm	2,09	2,00	2,04
Parky na sídlišti a v blízkém okolí	1,78	2,05	1,93
Blížkost přírody k procházkám	2,00	1,55	1,74
Dětská hřiště na sídlišti	1,77	1,81	1,80
Místa pro sportovní vyžití	2,64	2,19	2,38
Stav chodníků v místě vašeho bydliště	3,13	3,03	3,08
Stav budov na sídlišti	2,57	2,72	2,65
Počet parkovacích míst na sídlišti	4,16	3,63	3,86
Dopravní situace na sídlišti	3,09	2,98	3,03
Údržba zeleně	2,13	2,15	2,14
Odvoz odpadu	2,27	1,98	2,10
Obchody s potravinami	1,67	1,73	1,70
Blízká obchodní centra	1,80	1,72	1,75
Dostupnost lékařů	1,51	1,42	1,46
Dostupnost školy	1,52	1,33	1,41
Dostupnost školky	1,44	1,35	1,39
Městská hromadná doprava	1,47	1,23	1,33
Spokojenost s bytem	1,93	1,80	1,86
Spokojenost se sousedy	2,27	2,18	2,22

Poznámka: názvy lokalit jsou zkráceny, MP = Moravské Předměstí, SP = Slezské Předměstí, SP a MP = hodnocení za obě zkoumaná sídliště

Tab. 36: Průměrné udělené hodnocení u jednotlivých oblastí spokojenosti v závislosti na obvodu působnosti KMS

	MP-jih	MP-sever	MP-východ	SP-jih	SP-sever
Celková spokojenost se sídlištěm	1,75	2,19	1,85	2,53	1,82
Parky na sídlišti a v blízkém okolí	2,00	2,13	1,92	1,88	1,71
Blížkost přírody k procházkám	1,56	1,71	1,15	2,00	2,00
Dětská hřiště na sídlišti	1,56	1,93	1,85	1,88	1,70
Místa pro sportovní vyžití	1,94	2,32	2,17	2,71	2,61
Stav chodníků v místě vašeho bydliště	2,81	3,32	2,62	3,29	3,04
Stav budov na sídlišti	2,44	3,03	2,31	3,00	2,32
Počet parkovacích míst na sídlišti	3,19	3,77	3,83	4,24	4,11
Dopravní situace na sídlišti	2,50	3,32	2,75	3,47	2,86
Údržba zeleně	2,19	2,23	1,92	2,41	1,96
Odvoz odpadu	2,19	1,97	1,77	2,53	2,11
Obchody s potravinami	1,94	1,61	1,77	1,88	1,54
Blízká obchodní centra	1,94	1,65	1,62	1,94	1,71
Dostupnost lékařů	1,50	1,39	1,38	1,59	1,46
Dostupnost školy	1,25	1,42	1,23	1,65	1,44
Dostupnost školky	1,25	1,45	1,23	1,53	1,39
Městská hromadná doprava	1,25	1,23	1,23	1,65	1,36
Spokojenost s bytem	1,88	1,74	1,85	1,94	1,93
Spokojenost se sousedy	2,13	2,16	2,31	2,35	2,21

Poznámka: názvy lokalit jsou zkráceny, MP = Moravské Předměstí, SP = Slezské Předměstí

Použitá literatura

1. Čajánková, Daniela, Jiří Musil. 1984. *Děti a sídliště*. Praha: Výzkumný ústav výstavby a architektury.
2. Český statistický úřad. 2018. *Registr sčítacích obvodů a budov*. [online]. Praha: Český statistický úřad. [cit. 6. 5. 2018]. Dostupné z: <http://apl.czso.cz/irso4/cisdet.jsp?b=22&hkodcis=51&textpol=hradec+kr%E1lov%E9&kodcis=51&kod=569810&ciselid=357982>.
3. Focus Marketing & Social Research. 2015. „Spokojenost občanů s místním společenstvím 2015.“ [online] Brno: Focus Marketing & Social Research, Výzkumná zpráva. [cit. 1. 6. 2018]. Dostupné z: <https://www.hrdeckralove.org/urad/a1>.
4. Horská, Pavla, Eduard Maur, Jiří Musil. 2002. *Zrod velkoměsta: Urbanizace českých zemí a Evropa*. Praha: Paseka.
5. Hrušková, Tereza. 2010. „Pohled tří generací na život v městské části Praha - Kunratice.“ *Suburbanizace.cz* [online] Praha: Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje. [cit. 17. 4. 2018]. Dostupné z: [http://www.suburbanizace.cz/analyzy/HRUSKOVA,_T._\(2010\)_Pohled_tri_generaci_na_zivot_v_mestske_casti_Praha_-_Kunratice._Suburbanizace.cz,_14.10.2010.pdf](http://www.suburbanizace.cz/analyzy/HRUSKOVA,_T._(2010)_Pohled_tri_generaci_na_zivot_v_mestske_casti_Praha_-_Kunratice._Suburbanizace.cz,_14.10.2010.pdf).
6. Hrůza, Jiří. 1977. *Slovník soudobého urbanismu*. Praha: Odeon.
7. Lu, Max. 1999. „Determinants of Residential Satisfaction: Ordered Logit vs. Regression Models.“ *Growth and Change* 30: 264-287.
8. Magistrát města Hradec Králové. 2018. *Komise místní samosprávy*. [online]. Hradec Králové: Magistrát města Hradec Králové. [cit. 6. 5. 2018]. Dostupné z: <https://www.hrdeckralove.org/hradec-kralove/kms#stred%20mesta%20hc>.
9. Musil, Jiří. 1985. *Lidé a sídliště*. Praha: Svoboda.
10. Novák, Jakub. 2004. *Časoprostorová mobilita obyvatel a strukturované prostředí metropolitní oblasti*. Praha: Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Diplomová práce.

11. Novák, Jakub, Luděk Sýkora. 2007. „A city in motion: Time-space activity and mobility patterns of suburban inhabitants and the structuration of the spatial organization of the Prague metropolitan area.“ *Geografiska Annaler*. 89 B (2): 147–167.
12. Ouředníček, Martin, Jana Temelová, Marie Macešková, Jakub Novák, Petra Puldová, Dušan Romportl, Tomáš Chuman, Světlá Zelendová, Iva Kuncová. 2008. *Suburbanizace.cz*. Praha: Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje a Urbánní a regionální laboratoř.
13. Pacione, Michael. 2003. „Urban environmental quality and human wellbeing - a social geographical perspective.“ *Landscape and Urban Planning* 65 (1): 19-30.
14. Petrušek, Miloslav et al. 1996. *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum.
15. Potůček, Jakub. 2009. *Hradec Králové: architektura a urbanismus 1895-2009*. Hradec Králové: Muzeum východních Čech.
16. Špaček, Ondřej. 2012. „Česká panelová sídliště: faktory stability a budoucího vývoje.“ *Sociologický časopis* 48 (5): 965-988.
17. Temelová, Jana, Jakub Novák, Martin Ouředníček, Petra Puldová. 2011. „Housing Estates in the Czech Republic after Socialism: Various Trajectories and Inner Differentiation.“ *Urban Studies* 48 (9): 1811-1834.
18. Tinková, Marie. 2012. *Každodenní život matek s dětmi v suburbánní zóně a ve vnitřním městě*. Praha: Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Diplomová práce.
19. Zídka, Jan, František Toman. 1973. *Sídliště Slezské Předměstí Hradec Králové*. Praha: Československé středisko výstavby a architektury.

Přílohy

Rezidenční spokojenost matek na vybraných sídlištích v Hradci Králové

Celková spokojenost

A1 Když posoudíte sídliště celkově a vezmete v úvahu, jak se zde lidem žije, jak jste spokojena?

1) velmi spokojena 2) spokojena 3) průměr 4) nespokojena 5) velmi nespokojena 6) nevím

A2 Když byste měla známým poradit, zda si na sídlišti kde bydlíte koupit byt, jak byste se zachovala?

- 1) sídliště bych určitě doporučila
- 2) sídliště bych spíše doporučila
- 3) sídliště bych spíše nedoporučila
- 4) sídliště bych určitě nedoporučila

Jak jste spokojena s těmito aspekty prostředí v místě vašeho bydliště?

Využijte následujícího hodnocení.

1) velmi spokojena 2) spokojena 3) průměr 4) nespokojena 5) velmi nespokojena

B1 parky na sídlišti a v blízkém okolí	1)	2)	3)	4)	5)	6) nevím
B2 blízkost přírody k procházkám	1)	2)	3)	4)	5)	6) nevím
B3 dětská hřiště na sídlišti	1)	2)	3)	4)	5)	6) nevím
B4 místa pro sportovní vyžití	1)	2)	3)	4)	5)	6) nevím
B5 stav chodníků v místě vašeho bydliště	1)	2)	3)	4)	5)	6) nevím
B6 stav budov na sídlišti	1)	2)	3)	4)	5)	6) nevím
B7 počet parkovacích míst na sídlišti	1)	2)	3)	4)	5)	6) nevím
B8 dopravní situace na sídlišti	1)	2)	3)	4)	5)	6) nevím
B9 údržba zeleně	1)	2)	3)	4)	5)	6) nevím
B10 odvoz odpadu	1)	2)	3)	4)	5)	6) nevím

Jak jste spokojena s následujícími službami v místě vašeho bydliště?

Využijte následujícího hodnocení.

1) velmi spokojena 2) spokojena 3) průměr 4) nespokojena 5) velmi nespokojena

C1 obchody s potravinami	1)	2)	3)	4)	5)	6) nevím
C2 blízká obchodní centra	1)	2)	3)	4)	5)	6) nevím
C3 dostupnost lékařů	1)	2)	3)	4)	5)	6) nevím
C4 dostupnost školy	1)	2)	3)	4)	5)	6) nevím
C5 dostupnost školky	1)	2)	3)	4)	5)	6) nevím
C6 městská hromadná doprava	1)	2)	3)	4)	5)	6) nevím

D1 Co považujete za největší přednosti sídliště, kde bydlíte? Vypište (maximálně 3 položky).

E1 Co považujete za největší problémy sídliště, kde bydlíte? Vypište (maximálně 3 položky).

Spokojenost s bydlením a sousedstvím

Využijte následujícího hodnocení.

1) velmi spokojena 2) spokojena 3) průměr 4) nespokojena 5) velmi nespokojena

F1 Jste spokojena s bytem, kde bydlíte? 1) 2) 3) 4) 5)

F2 Jste spokojena s vašimi sousedy? 1) 2) 3) 4) 5)

F3 Jak vnímáte míru hluku na sídlišti? (z venkovních zdrojů)

1) neobtěžuje mě 2) spíše mě neobtěžuje 3) spíše mě obtěžuje 4) obtěžuje mě

F4 Když zvážíte, v jakém prostředí chcete žít v následujících letech, jak vidíte vaší situaci?

1) v následujících letech bych ráda zůstala na tomto sídlišti

2) v následujících letech bych se ráda odstěhovala

Bezpečí na sídlišti

G1 Je podle vás bezpečné pohybovat se ve dne venku na sídlišti, kde bydlíte?

1) velmi bezpečné 2) spíše bezpečné 3) průměrně bezpečné 4) spíše nebezpečné 5) velmi nebezpečné

G2 Je podle vás bezpečné pohybovat se v noci venku na sídlišti, kde bydlíte?

1) velmi bezpečné 2) spíše bezpečné 3) průměrně bezpečné 4) spíše nebezpečné 5) velmi nebezpečné

Identifikační otázky

H1 V jaké ulici bydlíte? Vypište.

H2 Jak můžete charakterizovat typ domu, kde bydlíte?

1) bytový dům 2) rodinný dům

H3 Jaký je váš vztah k bytu?

- 1) vlastník
- 2) nájemník / podnájemník
- 3) bydlím v družstevním bytě

H4 Jaká je vaše současná ekonomická aktivita?

- 1) doma na rodičovské dovolené (popřípadě nezaměstnaná)
- 2) doma na rodičovské dovolené, ale občas si přivydělávám
- 3) mám stále zaměstnání (včetně zkráceného pracovního úvazku)

Mapa územních obvodů působnosti KMS na Slezském Předměstí ve vztahu k historickému středu města. Na mapě vyznačena místa dětských hřišť, kde byla dotazována alespoň jedna matka.

Mapa územních obvodů působnosti KMS na Moravském Předměstí ve vztahu k historickému středu města. Na mapě vyznačena místa dětských hřišť, kde byla dotazována alespoň jedna matka.

Zdroj využitý k vlastnímu zpracování map: [Magistrát města Hradec Králové 2018]